

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/156/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219203011
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Štíftová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1219203011.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Štíftovej a sudcov JUDr. Romana Majerského a Mgr. Daniely Drnákovej v spore žalobcov 1/ Amberg Engineering Slovakia, s.r.o., Somolického 1/B, Bratislava, IČO: 35 860 073, 2/ INFRAM SK s.r.o., Gallayova 11, Bratislava, IČO: 43 864 350, žalobcovia 1/ a 2/ zastúpení inLEGAL s. r. o., Kamenárska 17/A, Bratislava, IČO: 52 645 991, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Úrad pre verejné obstarávanie, Ružová dolina 10, Bratislava, IČO: 31 797 903, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 12C/29/2019-709, zo dňa 15.7.2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku m e n í tak, že žalobu zamietá.

II. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku vo zvyšnej časti zamietajúcom žalobu žalobcu 1/ a v napadnutom výroku zamietajúcom žalobu žalobcu 2/ p o t v r d z u j e.

III. Žalovanej proti žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

IV. Žalovanej proti žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. konanie v časti o zaplatenie náhrady škody žalobcovi 1/ vo výške 837.249,90 eura s príslušenstvom a v časti o zaplatenie náhrady škody žalobcovi 2/ vo výške 250.270,36 eura s príslušenstvom zastavil. Výrokom II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ 23.500 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 23.500 eur od 28.5.2019 do zaplatenia; vo zvyšnej časti žalobu žalobcu 1/ zamietol. Ďalším výrokom žalobu žalobcu 2/ zamietol (výrok III.) a výrokom IV. žalovanému proti žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou súdu 10.6.2019 sa žalobca 1/ domáhal proti žalovanej zaplatenia 1.916.266,02 eura s príslušenstvom a žalobca 2/ sa domáhal proti žalovanej zaplatenia 1.022.825,80 eura s príslušenstvom, z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci na tom skutkovom základe, že Krajský súd v Bratislave v právnej veci o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014, kde na strane žalobcu vystupoval žalobca 1/ ako vedúci skupiny dodávateľov a na strane žalovaného bol Úrad pre verejné obstarávanie a za účasti Národnej diaľničnej spoločnosti rozhodol rozsudkom zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314, ktorým zrušil rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie č. XXXX- XXXX/XXXXX-M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Úradu pre verejné obstarávanie č. XXXX XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 22.3.2017. Proti rozsudku bola podaná kasačná

sťažnosť, ktorá bola Najvyšším súdom SR preskúmaná a posúdená a uznesením zo dňa 27.6.2018, sp. zn. 6Sžfk/7/2018 odmietnutá. Zrušeným nezákonným rozhodnutím Úradu pre verejné obstarávanie č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím žalovaného č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014 bola žalobcom spôsobená škoda.

2. Podaním doručeným súdu 9.9.2019 vzali žalobcovia žalobu proti žalovanej späť a to žalobca 1/ v časti istiny uplatňovanej vo výške 837.249 eur s príslušenstvom (z toho v časti nároku na ušlý zisk vo výške 655.657,88 eura a v časti nároku na náhradu skutočnej škody 181.592,02 eura) a žalobca 2/ v časti uplatňovanej istiny výške 250.270,36 eura s príslušenstvom. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby, súd prvej inštancie v zmysle § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 C. s. p. konanie zastavil v časti o zaplatenie istiny žalobcovi 1/ vo výške 837.249,90 eura s príslušenstvom a v časti o zaplatenie istiny žalobcovi 2/ vo výške 250.270,36 eura s príslušenstvom. Nakoľko k čiastočnému späťvzatiu žaloby prišlo pred prvým pojednávaním alebo predbežným prejednaním sporu, súd nezisťoval súhlas žalovanej.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie vec právne posudzoval podľa Čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, § 3 ods. 1 písm. a) a d) a ods. 2, § 4 ods. 1 písm. d), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, ods. 2, § 16 ods. 3, ods. 4, § 17 ods. 1 až ods. 4, § 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., § 42 ods. 1, ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z., § 31 zákona 575/2001 Z. z. a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu 1/ je proti žalovanej čiastočne dôvodná, žaloba žalobcu 2/ je proti žalovanej nedôvodná. Uviedol, že žalobcovia sa v konaní domáhali náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktoré vydal Úrad pre verejné obstarávanie. Žalobca 1/ sa domáhal proti žalovanej priznania náhrady škody vo výške 31.250 eur titulom trov konania (právneho zastúpenia) a sumy 1.047.766,12 eura titulom ušlého zisku, resp. straty príležitosti. Žalobca 2/ sa domáhal proti žalovanej priznania náhrady škody vo výške 772.555,44 eura titulom ušlého zisku, resp. straty príležitosti.

4. Súd prvej inštancie poukázal na to, že Úrad pre verejné obstarávanie vydal 9.6.2014 rozhodnutie č. XXXX-XXXX/XXXX-M., ktorým zamietol odvolanie žalobcu 1/ a potvrdil rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie č. XXXX-XXXX/XXXX-D., ktorým došlo k zamietnutiu námietok, ktoré podal žalobca 1/ voči výsledku verejného obstarávania. Uvedené rozhodnutia boli rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314, právoplatným dňa 22.3.2017 zrušené z dôvodu, že Úrad pre verejné obstarávanie nepostupoval v súlade so zákonom. Kasačná sťažnosť voči uvedenému právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave bola uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.6.2018, č. k. 6Sžfk/7/2018 odmietnutá.

5. V prvom rade súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody skúmal, či sú splnené podmienky na uplatnenie práva na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Ozrejmil, že podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody v zmysle uvedeného zákona je existencia nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré bolo príslušným orgánom zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť. Ako vyplýva z právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/138/2014-314 súd rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 9.6.2014 č. XXXX-XXXX/XXXX-M. v spojení s prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 9.4.2014 č. XXXX-XXXX/XXXX/ON/XX pre nezákonnosť zrušil na základe správnej žaloby podanej žalobcom 1/, pričom toto rozhodnutie súdu je právoplatné. Preto podmienka zrušenia rozhodnutia, ktorým prišlo ku vzniku škody pre jeho nezákonnosť je splnená. Pokiaľ ide o námietky žalovanej k rozhodnutiam správnych súdov vrátane Najvyššieho súdu SR a poukaz na iné rozhodnutia v inom konaní Najvyššieho súdu SR, k tomuto súd prvej inštancie uviedol, že nie je oprávnený preskúmať iné rozhodnutia súdov; právoplatným rozhodnutím, ktorým prišlo k zrušeniu nezákonného rozhodnutia je súd, ktorý rozhoduje o nároku na náhradu škody viazaný (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.).

6. Ďalšou podmienkou podania žaloby na súd je, aby pred podaním žaloby na súd prebehlo predbežné prerokovanie nároku na základe písomnej žiadosti adresovanej príslušnému orgánu. Žalobcovia túto povinnosť splnili, žiadosť o prerokovanie bola doručená Úradu pre verejné obstarávanie 27.11.2018 (č. l. 302), pričom na túto žiadosť úrad nereagoval.

7. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca 1/ sa v spore domáhal od žalovanej náhrady trov konania spočívajúcich v náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané

nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo toto rozhodnutie pre nezákonnosť zrušené. Podľa platnej právnej úpravy náhrada škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré vznikli žalobcovi 1/ v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a aj v konaní, v ktorom bolo toto rozhodnutie zrušené; súčasťou náhrady trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia. Zo žalobcom 1/ predložených faktúr a výpisov z účtov mal za zrejmé, že tento uhradil na základe zmluvy o právnej pomoci zo dňa 5.2.2014 v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní pred súdom, v ktorom bolo predmetné rozhodnutie zrušené, spolu sumu vo výške 23.500 eur bez DPH, ktorú sumu uhradil svojmu právnenému zástupcovi v týchto konaniach. Súd prvej inštancie preto žalobcovi priznal proti žalovanému náhradu škody vo výške účelne vynaložených trov konania (právneho zastúpenia) zastúpenia t. j. vo výške 23.500 eur.

8. K účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia, súd prvej inštancie uviedol, že súčasťou trov konania sú trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Účelnosť vynaložených trov konania, ktoré vznikli v konaní, v ktorom došlo k vydaniu a zrušeniu nezákonného rozhodnutia sa posudzuje individuálne s prihliadnutím na okolnosti konkrétnej veci. V danom prípade, mal z predložených faktúr za zrejmé, že dohodnutá odmena bola stanovená v nižšej výške ako je tarifná odmena, pričom pri výpočte tarifnej odmeny podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. by mal vychádzať z hodnoty zákazky stanovenej v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, ktorá bola vo výške 9.314.157 eur bez DPH. V takom prípade by bola výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 19.051,73 eura. Právny zástupca žalobcu 1/ si účtoval za poskytnutie právnej služby mesačne sumu 2.640 eur, bez ohľadu na počet úkonov právnej služby. Žalobca 1/ súdu preukázal, že právny zástupca mu účtoval poskytovanie právnych služieb a žalobca uvedené právne služby uhradil vo výške 28.200 eur vrátane DPH. Uvedené právne zastúpenie bolo v danom konaní vykonané účelne a dôvodne. Z predloženého znaleckého posudku č. 121/2019 vypracovaného 9.8.2019 Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline vyplýva, že ako skutočná škoda za právne zastúpenie bola braná do úvahy len suma právneho zastúpenia bez zarátania DPH, na čo zareagoval aj žalobca 1/ tým, že v danej časti upravil žalobný petít. Teda na základe úhrad vykonaných žalobcom 1/ a po vzatí do úvahy vyššie uvedeného znaleckého posudku vyplýva, že náklady na právne zastúpenie, ktoré vznikli na základe zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 5.2.2014 a teda škody, ktorá žalobcovi 1/ vznikla, boli vo výške 23.500 eur. Preto uvedenú sumu žalobcovi 1/ priznal titulom náhrady škody.

9. Pokiaľ ide nárok žalobcov na ušlý zisk, a stratu príležitosti, v tejto časti súd prvej inštancie považoval žalobu žalobcov za v celom rozsahu nedôvodnú. Ozrejmil, že ušlý zisk je možné definovať ako ujmu spočívajúcu v tom, že u poškodeného nepríde v dôsledku škodovej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa tak dalo očakávať s ohľadom na pravidelný chod vecí. Neprejavuje sa zmenšením majetku poškodeného, ale stratou očakávaného prínosu. Nárokom na ušlý zisk v prostredí verejného obstarávania sa venovala vnútroštátna judikatúra aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie. V uznesení z 26.4.2018, sp. zn. 2 Cdo 72/2017 vyslovil najvyšší súd názor, že komisia sa môže rozhodnúť neuzavrieť žiadnu zmluvu, a teda ani uchádzač záujemca, ktorý predložil najvýhodnejšiu ponuku nemá záruku, že s ním bude zmluva uzavretá. Každý musí kalkulovať s tým, že nemá vopred právny nárok na uzavretie zmluvy. Ďalej uvádza, že verejný obstarávateľ môže pred podpísaním zmluvy buď upustiť od zadania zákazky, alebo zrušiť verejné obstarávanie, a to bez toho, aby záujemcovia alebo uchádzači verejnej súťaže mali nárok žiadať akúkoľvek náhradu. Taktiež súd prvej inštancie poukázal na rozsudok štvrtej komory Všeobecného súdu z 20.9.2011, sp. zn. T-461/08, kde sa v bode 211 uvádza, že aj keby mala byť ponuka zaradená na prvé miesto a teda zákazka mala byť zadaná, to ešte neznamená, že musí byť so žalobcami podpísaná rámcová dohoda. Platná úprava totiž neukladá povinnosť podpísať dohodu o zákazke s osobou určenou za úspešného uchádzača po skončení verejného obstarávania. Vzhľadom na uvedené mal za to, že nárok žalobcov na ušlý zisk je hypotetický a nepreukázaný. V priebehu verejného obstarávania sa na predmetnú zákazku prihlásilo 5 uchádzačov. Aj keď v priebehu verejného obstarávania prišlo k porušeniu zákona, žalobcovia nepreukázali, že iba oni jediní spĺňali podmienky verejného obstarávania. Rozsudok Krajského súdu zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314 konštatuje porušenie zákona zo strany Úradu pre verejné obstarávanie, avšak neuvádza, ktorí uchádzači spĺňali požiadavky a ktorí nie. Vrátenie verejnej súťaže do štádia, kde prišlo k porušeniu zákona, by nemalo automaticky za následok uzatvorenie zmluvy so žalobcami (a teda zabezpečenie zákazky a zisku), ale iba opätovné prehodnotenie ponúk všetkých uchádzačov. Navyše na základe vyššie uvedeného a citovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a ESD uzavrel, že aj keby boli žalobcovia jedinými uchádzačmi, nie je daný ich právny nárok na uzavretie predmetnej zmluvy, z ktorej uzatvorenia si

odvodzujú ušlý zisk vyčíslený v znaleckom posudku. Medzi konaním žalovanej v rámci verejného obstarávania a existenciou ušlého zisku na strane žalobcov nie je príčinná súvislosť. V prejednávanej veci je ušlý zisk vyčíslený žalobcami len hypotetický, nepreukázaný, nie je daná príčinná súvislosť medzi konaním žalovanej a prípadnou existenciou ušlého zisku žalobcov. Preto súd prvej inštancie nárok žalobcov na zaplatenie ušlého zisku zamietol.

10. Žalobcovia sa svojho nároku voči žalovanej domáhali aj titulom tzv. straty príležitosti, keď uvádzali, že ušlý zisk je možné posúdiť aj ako stratu príležitosti. K tomuto súd prvej inštancie uviedol, že strata príležitosti a ušlý zisk nie sú totožné nároky. Pojem ušlý zisk je totožný so stratou zákazky, čo nie je strata príležitosti, ale strata konkrétnej reálnej zákazky (napr. zmluvne dohodnutej, objednanej a pod.), nie hypotetickej. Ak sa žalobcovia domáhajú úhrady súm, ktoré by boli fakturované obstarávateľovi v prípade uzatvorenia zmluvy, tak nejde o stratu príležitosti, ale o stratu zákazky (viď rozsudok piatej komory Súdu prvého stupňa Európskych spoločností zo dňa 21.6.2007, sp. zn. T-495/04). Suma, ktorú si žalobcovia uplatňujú za stratu na príležitosti (rovnaká ako uplatnená suma ušlého zisku), je však odmena, na ktorú by mali žalobcovia nárok iba v prípade uzatvorenia zmluvy a nie úspešnosti (výhry) vo verejnom obstarávaní a ktorá predstavuje ich podiel na vyplatennej odmene, ktorú ponúkali vo verejnom obstarávaní (t. j. prípadný ušlý zisk). Preto súd prvej inštancie uzavrel, že nárok žalobcov voči žalovanej nie je dôvodný ani titulom tzv. straty príležitosti. Pre úplnosť dodal, že námietka žalobcov o uzatvorení dodatkov k zmluvám s víťazom súťaže vo verejnom obstarávaní je irelevantná, nakoľko nemá vplyv na posúdenie nároku na náhradu škody a ušlého zisku žalobcov, ktorá im vznikla pri výkone verejnej moci.

11. Nakoľko súd prvej inštancie žalobcovi 1/ priznal nárok na náhradu škody a žalovaná neuhradila žalobcovi z uplatneného nároku na náhradu škody doposiaľ žiadnu sumu, dostala sa žalovaná s plnením peňažného dlhu do omeškania a teda je žalobcovi 1/ povinná uhradiť okrem istiny aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 28.5.2019 do zaplatenia s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 16 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení platnom a účinnom ku dňu splatnosti dlhu t. j. 6 mesiacov od podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Žalovaná pritom dobu vzniku omeškania ničím nespochybnila. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. Žalobca 1/ mal vo veci úspech v rozsahu 1,23 %, teda z uplatňovanej sumy 1.916.266,02 eura mu bolo priznaných 23.500 eur a zastavenie konania v časti 837.249,90 eura procesne zaviniel žalobca 1/. Oproti úspechu žalobcu 1/ bola žalovaná úspešná v rozsahu 98,77 %. Pomer úspechu žalovanej voči žalobcovi 1/ je teda v rozsahu 97,54 %. Žalovaná mala voči žalobcovi 2/ úspech v rozsahu 100 % z dôvodu, že žaloba bola voči nemu zamietnutá a procesne zaviniel zastavenie konania v časti 250.270,36 eura. Nakoľko by mala žalovaná voči žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi 1/ v rozsahu 97,54 % a voči žalobcovi 2/ v rozsahu 100 %, ale žalovanej v konaní žiadne trovy nevznikli, tak súd prvej inštancie v súlade s princípom racionality žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ nepriznal.

12. Proti zaväzujúcemu výroku napadnutého rozsudku podala odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d) a písm. h) C. s. p. a žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jej odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že žalobca v rámci revízných postupov nebol povinný byť zastúpený advokátom. Bolo na rozhodnutí žalobcu, či námietky podá sám, alebo prostredníctvom zvoleného zástupcu. Z uvedeného dôvodu považuje ustanovenie advokáta v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie za nadbytočné vynaložené náklady zo strany žalobcu 1/ a preto nemožno súhlasiť s právnym posúdením veci súdom. V tejto súvislosti ďalej poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/I38/2014-314 zo dňa 2.2.2017, ktorým rozhodnutie úradu č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014 zrušil a podľa § 191 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň týmto rozhodnutím priznal žalobcovi 1/ právo na úplnú náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodol správny súd samostatným uznesením 7.10.2019 pod č. k. 1S/I38/2014-423 podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.241,88 eura a náhradu trov konania 70 eur na účet právneho zástupcu žalobcu L.. W. F.. Predmetná suma pozostávala z nasledovných položiek: súdny poplatok za žalobu vo výške 70 eur, prevzatie a príprava právneho zastúpenia z 1.7.2014 vo výške 134 eur, písomné podanie na súd 2.7.2014 vo výške 134 eur, účasť na pojednávaní dňa 4.12.2014

vo výške 134 eur, vyjadrenie k odvolaniu žalovaného z 9.2.2015 vo výške 139,83 eura, vyjadrenie k odvolaniu pribratého účastníka konania z 9.2.2015 vo výške 139,83 eura, účasť na pojednávaní dňa 2.2.2017 vo výške 147,33 eura, vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti z 24.4.2017 vo výške 147,33 eura, režijný paušál 3 x 8,04 eura (za rok 2014) 24,12 eura, režijný paušál 2 x 8,39 eura (za rok 2015) 16,78 eura, režijný paušál 2 x 8,84 eura (za rok 2017) 17,68 eura, DPH 20% 206,98 eura. Nesúhlasila so závermi súdu prvej inštancie v odseku 91. napadnutého rozsudku, pretože paušálnu odmenu za poskytovanie právnych služieb nepovažuje za dôvodnú a účelnú. Svoj názor podporila poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.4.2016, sp. zn. 6 Cdo 402/2015 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 543/2016-29, zo 14.9.2016, podľa ktorých výška odmeny advokáta sa určí podľa ustanovenia vyhlášky v tarifnej odmene, keďže použitím tohto pravidla sa objektívne vyjadruje odmena za zastupovanie, ak zástupcom je advokát; tarifná odmena sa stanovuje podľa počtu úkonov právnej pomoci (služby); ide o kritériá, ktoré sú jasne určené, merateľné a predvídateľné. Na základe uvedeného sa nestotožnila ani s vyčíslenou sumou náhrady škody účelne vynaložených trov konania (právneho zastupovania), ktorá bola stanovená ako súčet paušálnej odmeny zaplatenej žalobcom 1/ právneho zástupcovi v rozhodnom období (od uzatvorenia Zmluvy o poskytovaní právnych služieb dňa 5.2.2014 do ukončenia konania, v ktorom bolo rozhodnutie úradu č. XXXX-XXXX/XXXX- M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014 zrušené), nakoľko Krajským súdom v Bratislave priznané a žalovaným uhradené trovy právneho zastúpenia vo výške 1.241,88 eur na účet L.. W. F. za právne zastupovanie žalobcu 1/ v právnej veci preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014 neboli v konaní o náhradu škody vôbec zohľadnené. Zároveň zdôraznila, že právne služby v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014 poskytla žalobcovi iná právna zástupkyňa (L.. W. F.) než uviedol žalobca v konaní o náhradu škody. Žalobcom predkladané faktúry v tomto konaní deklarujú skutočnosť, že žalobca uhradil sumy uvedené v predložených faktúrach na účet advokátskej kancelárie L.. U. V., F.E..D., pričom ale existujú pochybnosti o ich oprávnenosti, nakoľko je zrejme, že predmetnou vecou bola poverená aj L.. W. F.. Súd prvej inštancie sa však v napadnutom rozhodnutí s týmito pochybnými skutočnosťami nijako nevysporiadal. Mala za to, že žalobcovi okrem právnej zástupkyne L.. W. F. v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie úradu č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014 zrušené, boli poskytnuté právne služby aj advokátskou kanceláriou L.. U. V., F.E..D., čím došlo v tomto konaní k duplicitným nákladom na právne zastupovanie, ktoré nemožno prenášať na žalovanú. Poukázala na § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., podľa ktorej základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/6 výpočtového základu vo veciach zastupovania v konaniach podľa Správneho súdneho poriadku. Brojila, že súd prvej inštancie pri stanovení výšky náhrady škody vo výške účelne vynaložených trov konania nepostupoval správne a do tejto výšky nemal zahrnúť faktúru č. XXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX na sumu 15.000 eur, ktorú žalobca 1/ uhradil za právne zastupovanie v konaní pred súdom, v ktorom bolo rozhodnutie úradu č. XXXX-XXXX/XXXX- M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014 zrušené, nakoľko právny zástupca L.. U. V., F.E..D. vymedzil v zmysle faktúry č. XXXXXXX predmet fakturovaných služieb nasledovne: „I. X. O. E. K. D. P. P. P. F. za F. P. R. P. F. Ž. F. F. H. P. X. F. X. P. F. O.: Č. F. Y. pre P. Y. Y. B. C.“ Mala za to, že súd prvej inštancie v konaní o náhradu škody priznal žalobcovi 1/ náhradu škody, ktorá je v rozpore so zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, rovnako aj s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR. Z vyššie uvedenej judikatúry je totižto zrejme, že žalobca 1/ si na jednej strane môže slobodne vybrať právneho zástupcu a dohodnúť si s ním zmluvne vyššiu odmenu ako je odmena stanovená vyhláškou, na druhej strane však nemožno tieto zvýšené náklady na právne zastupovanie prenášať na žalovanú. Mala za to, že rovnako vo zvyšnej časti náhrady škody účelne vynaložených výdavkov (právneho zastupovania) nepostupoval súd prvej inštancie správne. Paušálnu odmenu zaplatenú žalobcom 1/ vo výške 5 x 2.640 eur s DPH v období prebiehajúcich konaní (konania o námietkach a odvolaní) považuje za neúčelnú a nedôvodnú. Žalobca 1/ vôbec nepreukázal v konaní o náhradu škody či vôbec a v akom rozsahu právny zástupca reálne každý mesiac uskutočnil nejaký právny úkon v týchto konaniach, ktorých predmetom bolo posudzovanie zákonnosti postupu verejného obstarávateľa, v ktorom síce bola stanovená predpokladaná hodnota zákazky, avšak v čase uskutočnenia týchto konaní nebolo zrejme či, a v akej výške bude uzavretá zmluva s úspešným uchádzačom. V súvislosti s touto skutočnosťou poukázala na to, že nakoľko pri začatí poskytovania právnej služby nebolo možné určiť výšku peňažného plnenia, ktorej sa právna služba týkala, pri výpočte trov právneho zastúpenia v týchto konaniach sa malo vychádzať z § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., podľa ktorej základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu a poukázala aj na § 18 ods.

3 zákona č. 514/2003 Z. z. podľa ktorého účelom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci je síce odškodniť poškodeného aj na trovách, ktoré vynaložil v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, avšak toto odškodnenie možno priznať len za trovy právneho zastúpenia v takej výške, ktorá zodpovedá výpočtu, ktorý je v súlade s vyhláškou. Súd prvej inštancie nepostupoval správne, nakoľko pri určovaní výšky náhrady škody účelne vynaložených trov konania (právneho zastupovania) nezohľadňoval Krajským súdom v Bratislave priznané a žalovaným uhradené trovy právneho zastúpenia vo výške 1.241,88 eura, ktoré boli vypočítané podľa § 11 ods. 4 vyhlášky. Súd prvej inštancie sa rovnako nevysporiadal ani s otázkou účelnosti a dôvodnosti vynaložených nákladov v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014 vzhľadom na evidentnú existenciu dvoch právnych zástupcov, a tým preukázateľne nedôvodných a neúčelných zvýšených nákladov. V neposlednom rade žalobca 1/ nebol v konaní vedenom Úradom pre verejné obstarávanie povinný byť zastúpený advokátom a taktiež, že ak mal v úmysle požadovať náklady na právne zastúpenie v konaní pred žalovanou ako náhradu škody, mal uviesť názov a počet úkonov právneho zástupcu s tarifnou odmenou za jeden právny úkon podľa § 11 ods. 1 vyhlášky, t. j. 1/13 výpočtového základu, vzhľadom na skutočnosť, že nie je možné určiť výšku peňažného plnenia.

13. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedli, že odvolanie žalovanej považujú za neopodstatnené, pretože rozsudok súdu prvej inštancie nie je zaťažený vadami, ktoré žalovaná uvádza v odvolaní. V prvom rade poukázali na to, že žalovaná síce označuje za odvolací dôvod § 365 ods. 1 písm. d) C. s. p., avšak nikde v texte odvolania nekonkretizuje a neozrejmuje pochybenie súdu prvej inštancie, ktoré by malo mať vecný súvis s existenciou tohto odvolacieho dôvodu. Žalovaná v odvolaní inú vadu konania v skutočnosti vôbec nenamieta, lebo vo vzťahu k danému odvolaciemu dôvodu úplne absentuje odôvodnenie. Z obsahu odvolanie je zjavné, že celá jej argumentácia sa zameriava výlučne na spochybňovanie druhého odvolacieho dôvodu, a to nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p., pričom boli názoru, že neexistuje ani tento odvolací dôvod. Mali za to, že vo vzťahu k žalovanej napadnutej časti rozsudok súdu prvej nevykazuje žiadny nedostatok, ktorý by bolo možné vyhodnotiť ako nesprávne právne posúdenie veci. V rámci predmetnej námietky žalovaná v podstate vytyka súdu prvej inštancie, že v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci priznal žalobcovi 1/ náhradu skutočnej škody pozostávajúcej z uhradených nákladov právneho zastúpenia (údajne) v rozpore so zákonom č. 514/2003 Z. z. a judikatúrou Najvyššieho súdu SR i Ústavného súdu SR. Pokiaľ žalovaná namieta, že vynakladanie peňažných prostriedkov na právne služby advokáta nebolo zo strany žalobcu 1/ účelné, keďže v konaní podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“) nemusí byť účastník povinne zastúpený advokátom, poukázali na § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., z ktorého explicitne vyplýva, že náhrada škody zahŕňa aj „náhradu účelne vynaložených trov konania“ ktoré poškodenému vznikli jednak v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané, ako aj v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené. Upriamili pozornosť odvolacieho súdu taktiež na dikciu Článku 47 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého platí, že: „Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.“ To znamená, že Ústava SR garantuje každému jednotlivcovi (vrátane žalobcu 1/) základné právo na právnu pomoc nielen v súdnom konaní, ale aj v konaniach pred inými štátnymi orgánmi a orgánmi verejnej správy, medzi ktoré nepochybne patrí aj Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO), ktorý má v zmysle § 31 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (ďalej len „zákon č. 575/2001 Z. z.“) postavenie ústredného orgánu štátnej správy pre verejné obstarávanie. V zmysle § 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii (ďalej len „zákon o advokácii“) je poslaním advokácie pomáhať uplatňovať a chrániť ústavné práva a záujmy jednotlivcov v súlade s právnymi normami tvoriacimi právny poriadok SR, pričom pod výkonom advokácie sa rozumie aj rôznorodé poskytovanie právnych služieb jednotlivcom (klientom) v konaniach prebiehajúcich pred orgánmi verejnej moci. Inak povedané, zákonom aprobovaným subjektom na poskytovanie kvalifikovanej právnej pomoci je advokát, prostredníctvom ktorého alebo v spolupráci s ktorým fyzické a právnické osoby realizujú svoje základné právo na právnu pomoc, ktoré je zahrnuté v základnom práve na súdnu a inú právnu ochranu upravenom v siedmom oddiele II. hlavy Ústavy SR (Článok 46 a nasl. Ústavy SR). Zdôraznili, že sa jedná o právo a nie o povinnosť. Navyiac, existuje rozsiahla judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, slovenských i zahraničných ústavných a najvyšších súdov, v zmysle ktorej je náhrada trov konania ratione materiae integrálnym obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a nepriznanie náhrady môže viesť k odmietnutiu spravodlivosti a zásahu do základných práv chránených Ústavou SR. Z ich pohľadu ide o hlboké nepochopenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a nadväzujúceho základného práva na

právnú pomoc, keď žalovaná otázku účelnosti nákladov na poskytovanie odborných právnych služieb spája so skutočnosťou, že konanie pred ÚVO v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. nevyžaduje povinné právne zastupovanie, lebo to je právne irelevantná skutočnosť. Veď ku príkladu, ani v prejednávacom civilnom sporovom konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., procesný predpis (C. s. p.) neukladá povinné právne zastúpenie. To však neznamená, že ak strana sporu slobodne využije svoje základné právo, vyhľadá, osloví a splnomocní na zastupovanie advokáta so zámerom, aby jej svojimi odbornými službami právne pomohol, tak jej nevznikne nárok na náhradu výdavkov týchto právnych služieb. Nárok na náhradu trov konania nie je závislý od toho, či je zastupovanie advokátom v určitom type konania povinné alebo dobrovoľné, ale v tom či trovy konania (náklady právnych služieb) sú účelným využitím ústavne zaručeného práva na právnú pomoc, alebo ide skôr o zneužitie tohto práva. V ich prípade spolu so žalobou predložili súdu prvej inštancie zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, príslušné faktúry a ďalšie listinné dôkazy preukazujúce, že Advokátska kancelária L.. U. V., F.E..D.. poskytovala žalobcovi 1/ právne služby pri revízijských postupoch pre zákazku „Činnosť stavebného dozoru pre projekt Y. Y. B. C.“ a koncipovala všetky písomné podania (námietky, odvolania a pod.), ktorými žalobca 1/ napádal porušovanie predpisov o verejnom obstarávaní a nezákonnosť rozhodnutí ÚVO č. XXXX-XXXX/XXXX-D. z 9.4.2014 a č. XXXX-XXXX/XXXX-M. z 9.6.2014. Predložené výpisy z bankového účtu žalobcu 1/ zároveň preukazujú, že poskytnuté právne služby boli riadne uhradené. Nezákonné rozhodnutia ÚVO boli neskôr na základe správnej žaloby zrušené právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/138/2014-314 z 2.2.2017, ktorý dal žalobcovi 1/ za pravdu, čo svedčí o tom, že žalobca 1/ od počiatku sledoval legitímny cieľ a kvalifikované právne služby advokáta boli poskytnuté opodstatnene a účelne. V žiadnom prípade nemožno hovoriť o ich nadbytočnosti ako sa to snaží podsúvať žalovaná. A nakoľko § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. výslovne ustanovuje, že súčasťou trov konania (v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané alebo zrušené) „sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie...“, je evidentné, že žalobcovi 1/ prináleží nárok na náhradu škody, ktorý mu napokon súd prvej inštancie celkom správne priznal, čiže v tomto smere nemôže byť napadnutý rozsudok zaťažený vadou nesprávneho právneho posúdenia.

14. Nesprávnosť v právnom posúdení má podľa mienky žalovanej tkvieť ďalej v tom, že pri vyčísl'ovaní hodnoty poskytnutých právnych služieb (skutočnej škody) sa malo vychádzať z § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), pretože hodnotu veci alebo práva nie je údajne možné vyjadriť v peniazoch. V spojitosti s výškou uhradených výdavkov právneho zastúpenia žalovaná ďalej tvrdí, že aj keď si žalobca 1/ na jednej strane môže slobodne vybrať advokáta a dohodnúť s ním vyššiu odmenu v porovnaní s tarifnou odmenou podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z., na druhej strane nemôže tieto zvýšené náklady právneho zastúpenia prenášať na žalovanú - štát. Vo vzťahu k predmetnej námietke upozornili predovšetkým na fakt, že zmluvná odmena dohodnutá medzi žalovaným 1/ a Advokátskou kanceláriou L.. U. V., F.E..D.. nie je vyššia, ale nižšia v porovnaní s tarifnou odmenou stanovenou vyhláškou č. 655/2004 Z. z., a teda premisa, z ktorej vychádza vo svojej argumentácii žalovaná, je mylná. Nemožno predsa prehliadnuť, že samotný verejný obstarávateľ vo Vestníku verejného obstarávania č. 49/2012 zo dňa 10.3.2012 (dôkaz označený v žalobe pod č. 3) vopred oznámil ním kvantifikované ohodnotenie zákazky, ktorá bola predmetom verejnej súťaže, do ktorej sa zapojili žalobcovia a v rámci prieskumu ktorej ÚVO vydalo nezákonné rozhodnutia. Nakoľko hodnota právnej veci, ktorej sa týkali úkony právnej služby poskytované advokátom v zmysle Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania predstavovala sumu 9.314.157 eur bez DPH, tak tarifná odmena za jeden úkon právnej služby podľa § 9 a nasl. vyhlášky č. 655/2004 Z. z. činila sumu 19.051,73 eura bez DPH. Zjednodušene povedané, v prípade tarifnej odmeny stanovenej vyhláškou č. 655/2004 Z. z. v intenciách § 10 ods. 2, by trovy právnych služieb vysoko presahovali náklady, ktoré reálne vznikli žalobcovi 1/ na základe zmlúv uzavretých s Advokátskou kanceláriou L.. U. V., F.E.. D.. Skutočná škoda uplatňovaná žalobcom 1/ je teda konformná s § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., keďže tu nedochádza k prenosu zvýšených nákladov na štát, práve naopak, zmluvne dojednaná odmena advokáta je výrazne nižšia v komparácii s tarifnou odmenou advokáta podľa sadzovníka vyhlášky č. 655/2004 Z. z., čiže štát ešte dokonca ušetrí. Ak by totižto štát mal znášať náhradu tarifnej odmeny ako skutočnej škody v konaní, v ktorom boli vydané nezákonné rozhodnutia, tak už len za tri úkony právnej služby v konaní prebiehajúcim pred ÚVO (i) prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, čo je vždy ex lege obligatórny úkon, (ii) koncipovanie písomného podania na ÚVO - námietky z 10.2.2014 a (iii) koncipovanie písomného podania na ÚVO - odvolanie zo dňa 10.4.2014, by tarifná odmena advokáta činila sumu presahujúcu 57.000 eur, čo je omnoho viac ako suma 23.500

eur priznaná súdom prvej inštancie na základe dôkazov preukazujúcich skutočne vyfakturovanú a vyplatenú zmluvnú odmenu advokáta bez zarátania DPH. Mal za to, že uvedené korešponduje taktiež s právnym stanoviskom Najvyššieho súdu SR z 28.4.2016, sp. zn. 6 Cdo 402/2015 a Ústavného súdu SR zo 14.9.2016, sp. zn. I. ÚS 543/2016, na ktoré odkazuje žalovaná v odvolaní. V tomto kontexte dal do pozornosti takisto nález Ústavného súdu SR zo 17.12.2019, sp. zn. III. ÚS 114/2017 citujúci: „Zásadná (nie bezvýnimočná) irelevantnosť dohody medzi klientom a advokátom teda nie je samoučelná. Má chrániť pred neprimeranosťou obe sporové strany. Výnimka bezpochyby prichádza do úvahy práve vtedy, keď je dohoda klienta a advokáta dôkazom, že vyčíslené trovy úspešnej sporovej strany sú neprimerané. Nemožno uprednostniť v právnych predpisoch (sadzobník) vyjadrenú predstavu normotvorcu o sume účelných trov za jeden úkon právnej služby, ak predložené dôkazy vedú k zisteniu, že úspešný účastník vynaložil na účel právneho zastupovania podstatne nižšiu sumu.“ To značí, že súd prvej inštancie uvažoval správne, keď otázku účelnosti vynaložených trov konania, ktoré vznikli v konaniach, v ktorých došlo k vydaniu a zrušeniu nezákonných rozhodnutí posúdil individuálne s prihliadnutím na konkrétne skutkové okolnosti prejednávanej veci, v ktorej bolo exaktnými listinnými dôkazmi preukázané, že dohodnutá odmena bola určená a zaplatená v podstatne nižšej výške v porovnaní s tarifnou odmenou. Z uvedeného vyplýva, že ani v tomto ohľade odvolacia námietka žalovanej neobstojí. Čo sa týka § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., aplikácia predmetného ustanovenia neprichádza do úvahy, pretože hypotéza tohto ustanovenia (právnej normy) podmieňuje jeho použitie splnením základných podmienok, a to (i) nie je možné vyjadriť hodnotu vecí alebo práva v peniazoch, alebo (ii) ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Je zrejme, že v ich prípade takáto situácia nenastala, lebo hodnota vecí, ktorej sa týkali úkony právnej služby poskytované advokátom v konaní pred ÚVO (v tom čase upravenom zákonom č. 25/2006 Z. z.) bola v Oznámení o vyhlásení verejného obstarávania kvantifikovaná na sumu 9.314.157 eur bez DPH a teda nemožno tvrdiť, že hodnotu vecí nie je možné vyjadriť v peniazoch, keď verejný obstarávateľ ju v peniazoch vyjadril, čo je preukázaný fakt. Na tomto mieste pripomenuli, že zmyslom vyhlášky č. 655/2004 Z. z., konkrétne § 10 ods. 2 je zabezpečiť adekvátnu odmenu advokáta za poskytnuté právne služby, ktorá by mala reflektovať zložitnosť a význam vecí pre klienta. Je predsa rozdiel, ak advokát poskytuje právne služby v jednoduchých veciach so zanedbateľnou hodnotou a vo veciach, kde hodnota predmetu zákazky dosahuje niekoľko miliónovú sumu v eurách, čo je i ich prípad. Nevraviac o tom, že problematika verejného obstarávania, ktorej sa týkali právne služby poskytované žalobcovi 1/ je zvlášť komplikovanou právnou problematikou. Potvrzuje to napokon i skutočnosť, že ani ÚVO ako centrálny orgán s primárnou špecializáciou na oblasť verejného obstarávania nie je schopný vo svojej rozhodovacej činnosti dodržiavať predpisy o verejnom obstarávaní (napr. tým, že ich nesprávne interpretuje alebo aplikuje), čo dokladá právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/138/2014-314 zo dňa 2.2.2017. Nedá sa opomenúť ani kvantum a komplikovanosť advokátom analyzovanej dokumentácie prislúchajúcej k predmetnému diaľničnému tendru, keďže Advokátska kancelária L.. U. V., F.. E.. D.. poskytovala právne služby pri revízijských postupoch pre zákazku „Činnosť stavebného dozoru pre projekt Y. Y. B. C.Á.“. Žalovaná v odvolaní vyslovuje názor, že spravodlivým ohodnotením advokáta za poskytovanie právnych služieb v tak náročných (časovo i odborne) podmienkach a pre klienta významných okolnostiach vzhľadom na vysokú hodnotu vecí, je oceniť advokáta odmenou vo výške 1/13 výpočtového základu podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., tzn. sumou 61,85 eura za jeden úkon právnej služby (úkony boli realizované v roku 2014). Pri komplexnom nazeraní na špecifiká tohto prípadu sa takáto odmena už prima facie nejaví ako zákonná a primeraná, ale ako doslova „almužna“. Z ich pohľadu je takéto vnímanie trov právneho zastúpenia nielen vecne nesprávne, lebo je v rozpore s hypotézou právnej normy - § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ale aj ústavne neakceptovateľné, pretože je v kontraste s materiálnym poňatím základného práva na právnu pomoc, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je i účelné poskytovanie právnych služieb advokátom za odplatu, ktorá by mala byť adekvátna a nie stratová.

15. Žalovaná ďalej namieta, že v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia ÚVO vedenom na Krajskom súde v Bratislave, v ktorom bol vydaný rozsudok č. k. 1S/138/2014-314 z 2.2.2017 zrušujúci nezákonné rozhodnutia ÚVO bolo zároveň vydané aj uznesenie č. k. 1S/138/2014-423 zo 7.10.2019, na ktoré súd prvej inštancie nebral zreteľ. Uznesením bol ÚVO zaviazaný zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu L.. W. F.. Upozornili na tú skutočnosť, že súd prvej inštancie sa nemohol v napadnutom rozsudku zaoberať obsahom predmetného uznesenia, keďže žalovaná uznesenie prvýkrát predložila až v odvolacom konaní, hoci z dátumu jeho vydania (7.10.2019) vyplýva, že ÚVO v postavení účastníka konania o ňom mal vedomosť už cca 9 mesiacov pred vynesení prvoinštančného rozsudku, ku ktorému došlo 15.7.2020. Ergo, žalovaná uznesením preukázateľne disponovala v čase prebiehajúceho prvoinštančného konania a napriek

tomu ho počas niekoľkých mesiacov súdu prvej inštancie nepredložila. Žalovaná uznesenie nielenže nepredložila ako dôkaz, ale o existencii uznesenia sa pred súdom prvej inštancie ani len raz nezmienila, čo je možné si overiť z obsahu všetkých jej písomných podaní a ústnych prednesov právneho zástupcu na pojednávaní uskutočnenom 17.6.2020. Žalovanej nič nebránilo predložiť uznesenie ako prostriedok svojej procesnej obrany v priebehu prvoinštančného konania. Žalovanej rovnako nič nezamedzovalo minimálne uvádzať tvrdenia o uznesení, či už vo svojich písomných alebo ústnych vyjadreniach adresovaných súdu prvej inštancie. Ani jedno, ani druhé žalovaná neučinila. Žalovaná dokonca ani len v odvolaní netvrdí, že by jej nejaká objektívna prekážka v tom bránila. Boli názoru, že žalovaná si ohľadom uznesenia nespĺnila svoju základnú povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, na ktorých civilné sporové konanie bazíruje, pretože má charakter kontradiktórneho procesu založeného nie na pasivite a nedbalosti, ale na aktivite a zodpovednosti sporových strán vo vzťahu k včasnému uplatňovaniu prostriedkov procesného útoku, resp. prostriedkov procesnej obrany, lebo sú kľúčové pre ustálenie skutkového stavu veci. V tomto kontexte treba vziať na zreteľ aj to, že žalovaným je štát v zastúpení ústredným orgánom štátnej správy (ÚVO) a nie napr. spotrebiteľ so slabým právnym povedomím. Žalovaná bola navyše počas prvoinštančného konania poučovaná o jej procesných právach a povinnostiach a o koncentrácii konania a jej právnych následkoch. Súd prvej inštancie meritórne rozhodol na základe tvrdení a dôkazov, ktoré žalobca a žalovaná prezentovali v prvoinštančnom konaní (uznesenie medzi nimi nebolo) a skutkový stav bol zo strany súdu prvej inštancie zistený správne, o čom svedčí aj fakt, že žalovaná v odvolaní nenapadla nesprávnosť zistenia skutkového stavu, keďže v ňom neargumentuje žiadnym z odvolacích dôvodov. To v konečnom dôsledku znamená, že za týchto okolností, keď skutkový stav bol súdom prvej inštancie zistený správne a jeho preskúmanie nie je predmetom odvolacieho konania, nemôže byť predmetom preskúmania v odvolacom konaní ani uznesenie, ktorého predloženie je navyše neprípustnou novotou v kontradikcii s § 366 C. s. p. Odhliadnuc od vyššie uvedeného vo vzťahu k tvrdeniam žalovanej súvisiacim s uznesením, že vyčíslenie trov vzniknutých v konaní pred ÚVO podľa predpisov o verejnom obstarávaní tzn. v správnom konaní, v ktorom boli nezákonné rozhodnutia ÚVO vydané, si nemožno zamieňať s vyčíslením trov vzniknutých v konaní pred správnym súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) tzn. v správnom súdnom konaní, v ktorom boli nezákonné rozhodnutia ÚVO zrušené. Vyhláška č. 655/2004 Z. z. totiž obsahuje osobitné ustanovenie vzťahujúce sa výhradne na veci zastupovania v konaniach podľa SSP, v ktorých je „Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu“ pozri § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Pokiaľ ide o konanie pred ÚVO podľa predpisov o verejnom obstarávaní, vyhláška č. 655/2004 Z. z. žiadne takéto osobitné ustanovenie neobsahuje a je teda potrebné sa riadiť jej všeobecnými ustanoveniami § 9 ods. 1, § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Okrem toho, žalobca 1/ si v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. uplatňuje výlučne reálne a účelne vynaložené a riadne preukázané výdavky na právne služby poskytnuté Advokátskou kanceláriou L.. U. V., F..E..D.. Náklady právnych služieb poskytnutých L.. W. F. nie sú predmetom tohto súdneho konania, čo je zrejme zo znenia žaloby a písomných podaní žalobcov. L.. W. F. žalobcovi 1/ žiadne právne služby v konaní pred ÚVO neposkytovala a čo sa týka otázky trov právneho zastúpenia L.. W. F. v konaní pred správnym súdom, tak tieto sú z vyššie opísaných procesných dôvodov irelevantné v odvolacom konaní, lebo žalovaná o danej skutkovej okolnosti v konaní pred súdom prvej inštancie nič netvrdila a nič nedokazovala. V odvolaní žalovaná správne zistenie skutkového stavu súdom prvej inštancie nenamietala, a teda predmetná skutková okolnosť (trovy právneho zastúpenia L.. W. F.) nie je predmetom prieskumu v odvolacom konaní. Pre úplnosť a vo všeobecnosti dodali, že žiaden právny predpis nezakazuje spoluprácu viacerých advokátov pri poskytovaní právnych služieb jednotlivcovi. Najmä ak sa jedná o komplikované právne veci, je to dokonca žiaduce a v prospech klienta, teda v prospech realizácie jeho základného práva na právnu pomoc.

16. Proti zamietajúcemu výroku podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), písm. h) C. s. p. a žiadali rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti zmeniť a žalovanej uložiť povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 1.047.766,12 eura titulom ušlého zisku s príslušenstvom a žalobcovi 2/ sumu 772.555,44 eura titulom ušlého zisku s príslušenstvom, resp. odvolaním napadnutý výrok spolu s výrokom o trovách konania zrušiť a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov ich odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že účelom pravidiel verejnej súťaže nie je len ochrana hospodárenia s verejnými prostriedkami, ale aj zabezpečenie zákonného, transparentného a nediskriminačného zaobchádzania s jednotlivcami (účastníkmi verejnej súťaže), teda aj ich subjektívnymi právami, tak aby neutrpeli ujmu. V predmetnom prípade verejnej súťaže tomu žiaľ preukázateľne nebolo, pretože

žalovaná svojimi nezákonnými rozhodnutiami - rozhodnutím č. XXXX-XXXX/XXXX-M. z 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím č. XXXX-XXXX/XXXX-D. z 9.4.2014, ktoré boli právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/138/2014-314 z 2.2.2017 zrušené, spôsobila žalobcovi 1/ majetkovú ujmu vo forme skutočnej škody a ušlého zisku a žalobcovi 2/ majetkovú ujmu vo forme ušlého zisku. Nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, ktorý zamietol nárok žalobcov na náhradu ušlého zisku a to bez toho, aby sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal s podstatnou argumentáciou žalobcov obsiahnutou v ich žalobe, ďalších písomných podaniach (najmä replike zo dňa 14.10.2019) a ústnych prednesoch, ktoré odzneli na pojednávaní, čo má za následok nielen arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, ale v konečnom dôsledku aj nesprávne právne posúdenie veci (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 296/09). Mali za to, že v ich prípade právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314 nespochybniteľne preukazuje, že žalovaná sa nezákonnými rozhodnutiami dopustila protiprávneho konania vo vzťahu k žalobcom, čím zasiahol do ich práv. Žalobcovia v tejto súvislosti predostreli súdu prvej inštancie argumenty zásadného významu, ktorými oponovali generalizujúcemu názoru o absolútnej zmluvnej voľnosti verejného obstarávateľa a hypotetickosti ušlého zisku v podmienkach verejného obstarávania, ktorým sa hájila žalovaná, a ku ktorému sa napokon priklonil aj súd prvej inštancie. Žalobcovia tento názor v replike zo dňa 14.10.2019 označili za ústavne nekonformný, pretože vo svojej podstate smeruje k extrémne reštriktívnemu výkladu vo vzťahu k reálnej (materiálnej) možnosti náhrady škody, nakoľko a priori vylučuje vznik škody (ušlého zisku) v podmienkach verejného obstarávania do okamihu uzatvorenia zmluvy s verejným obstarávateľom, čoho následkom žalovaná ako orgán verejnej moci za svoju nezákonnú rozhodovaciu činnosť reálne nezodpovedá. V optike materiálneho právneho štátu je takéto ponímanie z pohľadu žalobcov formalistické a ústavne neudržateľné, lebo znamená toleranciu k porušovaniu všeobecne záväzných noriem verejného obstarávania zo strany orgánu verejnej moci a zavádza akúsi formu hmotnoprávnej imunity pre žalovanú (ÚVO) a štát za škodlivé následky ich protiprávnych zásahov do práv jednotlivcov uchádzajúcich sa o zákazku vo verejnom obstarávaní, čo však nemá žiadnu oporu ani v Ústave SR, ani v zákone č. 514/2003 Z. z. a ani v úniovom práve. Na vyššie opísané podstatné argumenty žalobcov nenachádzajú v napadnutom rozsudku žiaden protiargument zo strany súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie sa konkrétnej odpovedi vyhol a uspokojil sa s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.4.2018, sp. zn. 2 Cdo 72/2017, vo vzťahu ku ktorému v replike zo dňa 14.10.2019 namietali, že v ňom bol posudzovaný diametrálne odlišný skutkový a právny stav. V prípade posudzovanom Najvyšším súdom SR bol totiž žalobca vylúčený z verejnej súťaže, lebo nespĺnil kvalifikačné predpoklady, čo je úplne opačná situácia ako v ich prípade, kde žalobcovia z verejnej súťaže vylúčení neboli a ak by žalovaná nerozhodla nezákonne, tak z rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314 možno odvodiť, že mali byť vylúčení ostatní uchádzači, ktorí nezákonným spôsobom menili svoje ponuky, čím sa dopustili porušenia § 42 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“). Krajský súd v Bratislave v rozsudku zo dňa 2.8.2017, č. k. 1S/138/2014-314, opakovane poukazoval na znenie § 42 zákona č. 25/2006 Z. z., kde sa v súvislosti s vyhodnocovaním ponúk explicitne ukladá verejnému obstarávateľovi povinnosť vylúčiť tie ponuky uchádzačov, ktoré nespĺňajú požiadavky na predmet zákazky v zmysle súťažných podkladov. V tejto súvislosti považovali za nutné zároveň akcentovať, že nevyhlúčenie ponuky uchádzača predstavuje vo vzťahu k iným uchádzačom porušenie princípu rovnakého zaobchádzania, čo konštatuje aj odborná právnická literatúra (viď. Tkač J., Griga M.: Zákon o verejnom obstarávaní. Veľký komentár. Wolters Kluwer, 2016, str. 614). Naviac, na rozdiel od situácie preskúmvanej Najvyšším súdom SR, v ich prípade nedošlo ani k zrušeniu verejného obstarávania a verejný obstarávateľ pristúpil k uzatvoreniu zmluvy s iným uchádzačom. Napriek týmto evidentným diskrepanciám sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku nijako nevyjadril ani k námietkam žalobcov vo vzťahu k použiteľnosti predmetného uznesenia najvyššieho súdu na prejednávajú právnu vec. Ďalej súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádza, že „verejný obstarávateľ môže pred podpísaním zmluvy buď upustiť od zadania zákazky, alebo zrušiť verejné obstarávanie, a to bez toho, aby záujemcovia alebo uchádzači verejnej súťaže mali nárok žiadať akúkoľvek náhradu.“ Súd prvej inštancie sa však už opomenul vyjadriť k listinnému dôkazu, ktorý predložili žalobcovia, t. j. k rozhodnutiu ÚVO č. XXX-XXXX/XXXX-D.-E. z 10.8.2011 a k nadväzujúcej argumentácii žalobcov obsiahnutej v písomnom podaní žalobcov zo dňa 16.6.2020. Žalobcovia s poukazom na konštantnú rozhodovaciu činnosť ÚVO argumentovali, že upustiť od zadania zákazky alebo zrušiť verejné obstarávanie nemožno hocikedy a svojvoľne, pretože v prvom rade musia byť splnené zákonné predpoklady, aby bol zachovaný súlad so základnými pravidlami a zásadami práva Európskej únie a aby nedochádzalo k diskriminácii uchádzačov. Žalobcovia dôvodili tým, že sám

ÚVO v predloženom rozhodnutí č. XXX-XXXX/XXXX-D.-E. z 10.8.2011 zrušil rozhodnutie verejného obstarávateľa o zrušení použitého postupu zadávania zákazky, pretože v zmysle § 46 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. nebola preukázaná zmena okolností, za ktorých sa vyhlásilo verejné obstarávanie. Žalobcovia súčasne poukázali na skutočnosť, že ani v prípade verejného obstarávania, do ktorého sa zapojili žalobcovia takáto zmena okolností nenastala, a netvrdí to ani žalovaný. Z toho odvodili argument, že ak by ÚVO v ich prípade rozhodoval zákonne a nie nezákonne, tak ponuky ostatných uchádzačov nespĺňajúce požiadavky na predmet zákazky by boli pri pravidelnom behu vecí obligatórne vylúčené a zákazku by získali žalobcovia. Na uvedenú argumentáciu žalobcov súd prvej inštancie takisto vôbec nereflektoval. Nakoľko napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie neposkytuje žiadne odpovede na hlavné argumenty nastolené žalobcami, títo sú odkázaní na to, aby si v rovine dohadov hľadali odpovede sami, čo je v kontradikcii s ich základným právom na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou základného práva na spravodlivý proces. Predmetná vada predstavuje odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) C. s. p. a spravidla má za následok zrušenie prvoinštančného rozhodnutia v súlade s § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p.

17. Nepovažovali za správne stanovisko súdu prvej inštancie, ktoré zaujal v odseku 94 odôvodnenia napadnutého rozsudku, že nárok na náhradu ušlého zisku uplatňovaný žalobcami je hypotetický, lebo „Vrátenie verejnej súťaže do štádia, kde prišlo k porušeniu zákona, by nemalo automaticky za následok uzatvorenie zmluvy so žalobcami (a teda zabezpečenie zákazky a zisku), ale iba opätovné prehodnotenie ponúk všetkých uchádzačov. Navyše na základe vyššie uvedeného a citovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a ESD, aj keby boli žalobcovia jedinými uchádzačmi nie je daný ich právny nárok na uzavretie predmetnej zmluvy, z ktorej uzatvorenia si odvodzujú ušlý zisk vyčíslený v znaleckom posudku. Medzi konaním žalovaného v rámci verejného obstarávania a existenciou ušlého zisku na strane žalobcov nie je príčinná súvislosť.“ Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie považujú za nesprávne. Ušlý zisk sa obvykle vymedzuje ako ujma spočívajúca v tom, že „u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytok aktív, ako je to pri skutočnej škode), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). „...musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti).“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.4.2010, sp. zn. 4 Cdo 319/2008). Mali za to, že nezákonnými, netransparentnými a diskriminačnými rozhodnutiami žalovanej boli ukrátení o dôvodne očakávaný úspech vo verejnom obstarávaní a zväčšenie svojho majetku. Nebyť protiprávneho konania (nezákonného rozhodovania) žalovanej, cenová ponuka žalobcov by vo verejnej súťaži reálne zvíťazila, pretože ostatní uchádzači nespĺňali požiadavky na predmet zákazky a mali byť z verejnej súťaže vylúčení v zmysle § 42 zákona č. 25/2006 Z. z., čo je možné odvodiť aj z rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314. Majetkový prospech žalobcov by bol pri zákonomnom priebehu predmetného verejného obstarávania (pravidelnom behu vecí) reálne dosažiteľný, avšak žalovaná svojimi protiprávnymi rozhodnutiami zapríčinila zmarenie jeho dosiahnutia. Vzhľadom na uvedené boli názoru, že je naplnená hypotéza právnej normy - § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s hypotézou právnej normy - § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a v príčinnej súvislosti s nezákonnosťou rozhodnutí žalovaného im vzniklo právo na nahradenie ušlého zisku. Považovali za potrebné uvedomiť si, že zákon č. 25/2006 Z. z., ktorým sa mala riadiť žalovaná, nedovoľuje dodatočne meniť predložené ponuky a okrem ponuky žalobcov žiadna z ponúk ostatných uchádzačov nespĺňala požiadavky na predmet zákazky, keďže nekalkulovali vo svojich ponukách s dostatočným počtom nekľúčových odborníkov č. 5 a č. 6. Je teda legitímne očakávať, že pri opätovnom vyhodnotení ponúk by zvíťazila ponuka žalobcov. Za daných skutkových okolností a pravidelnom behu vecí, t. j. pri rešpektovaní dikcie § 42 zákona č. 25/2006 Z. z. a pri rešpektovaní princípu právnej istoty, by komisia nemala iným zákonom aprobovanú alternatívu, len ponuky ostatných uchádzačov obligatórne vylúčiť, v opačnom prípade by celkom evidentne konala contra legem a navyše v kontradikcii s princípom nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania na úkor žalobcov. Z hľadiska interpretačného považovali za neakceptovateľné vnímať pravidelný beh vecí spôsobom ako to robí súd prvej inštancie, že prehliada zákonné limity komisie pri vyhodnocovaní ponúk a dokonca počíta s nezákonnou eventualitou, že by boli vyhodnocované aj ponuky nespĺňajúce kvalifikačné predpoklady, resp. že by došlo k zrušeniu použitého postupu zadávania zákazky, napriek tomu, že neboli splnené zákonné kritéria (pozri § 46 zákona č. 25/2006 Z. z.), čo ani samotná žalovaná netvrdí a výsledky verejného obstarávania sú toho dôkazom, lebo zmluva bola uzatvorená s iným uchádzačom, ktorý zvíťazil iba vďaka nezákonným rozhodnutiam žalovanej, ktoré odobrili zmenu predložených ponúk v rozpore s § 42 zákona č. 25/2006 Z. z. Rozsudok

štvrtjej komory Všeobecného súdu vo veci T-461/08 z 20.9.2011, na ktorý odkazuje súd prvej inštancie je na prejednávanej právnej vec neaplikovateľný, lebo sa nezaoberal posudzovaním náhrady škody vo verejnom obstarávaní v kontexte slovenského právneho poriadku a jeho špecifik. Akcentovali, že právny nárok na náhradu ušlého zisku musí byť vždy posudzovaný v kontexte špecifických skutkových a právnych okolností konkrétneho verejného obstarávania a nemôže byť formalisticky odmietaný na základe generalizujúcej premisy o jeho hypotetickosti, lebo by to ad absurdum viedlo k záveru, že v podmienkach verejného obstarávania do okamihu uzatvorenia zmluvy nárok na náhradu ušlého zisku neexistuje, čo je v protiklade s materiálnym chápaním právneho štátu a platným pozitívnym právom garantujúcim reálnu vymožitelnosť subjektívnych práv jednotlivcov, do ktorých bolo zasiahnuté nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, čo je aj ich prípad. So zreteľom na vyššie uvedené boli názoru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa zakladá na nesprávnom právnom posúdení merita veci a je teda prítomný odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.

18. Záverom upriamili pozornosť odvolacieho súdu na dôkaz, ktorý predložili v konaní - súkromný znalecký posudok č. 121/2019 zo dňa 9.8.2019 vypracovaný Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, Ul. 1. mája 32, 010 01 Žilina, podľa ktorého záverov (i) výška ušlého zisku žalobcu 1/ predstavuje 1.047.766,12 eura, (ii) výška skutočnej škody žalobcu 1/ predstavuje 31.250 eur, (iii) výška ušlého zisku žalobcu 2/ predstavuje sumu 772.555,44 eura. Všetky parciálne položky (ušlý zisk a skutočná škoda), z ktorých pozostáva uplatňovaný škodový nárok žalobcov, majú teda základ nielen v tvrdeniach a početných listinných dôkazoch žalobcov v zmysle ich žaloby a ďalších písomných podaní predložených v prvoinštančnom konaní, ale potvrdzuje ich aj exaktný a odborný dôkaz - znalecký posudok vypracovaný znaleckým ústavom.

19. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu po zhrnutí skutkového stavu veci vyjadrila nesúhlas s odvolacou argumentáciou žalobcov, v plnej miere sa stotožnila s napadnutými výrokmi rozsudku súdu prvej inštancie a námietky žalobcov v odvolaní nepovažovala za relevantné. Mala za to, že napadnuté výroky sú riadne odôvodnené a v žiadnom prípade nebolo porušené právo žalobcov na spravodlivý proces tak, ako ho vyžaduje nielen Ústava SR ale aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Napadnutý rozsudok nie je v rozpore ani s európskou legislatívou a spĺňa všetky požiadavky na náležité odôvodnenie aj vo svetle žalobcami citovaného nálezu ústavného súdu. Súd prvej inštancie v odseku 94 a nasl. odôvodnenia jasne zdôvodnil hypotetickosť právneho nároku žalobcov na ušlý zisk, resp. straty príležitosti ako i neexistenciu príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a prípadnou existenciou ušlého zisku. V tejto súvislosti dala do pozornosti jej vyjadrenie zo dňa 13.8.2019, ako aj vyjadrenie zo dňa 15.10.2019 a 15.11.2019, v ktorých poukázala na predpoklady vzniku nároku na náhradu škody. Naďalej mala za to, že žalobcami uplatnený nárok na náhradu škody je výlučne hypotetický, pretože vychádza z prezumpcie, že škoda im vznikla v dôsledku toho, že verejný obstarávateľ ich mal na základe návrhu na plnenie kritérií uvedených v ponuke vyhodnotiť ako úspešných uchádzačov a následne s nimi ako úspešnými uchádzačmi uzavrieť zmluvu na predmet obstarávania. Dala do pozornosti, že žalobcovia sa umiestnili až na 5. mieste, nakoľko ich cenová ponuka bola najdrahšia. Argumenty žalobcov obsiahnuté v odvolaní považuje za absurdné, neodôvodňujúce podanie odvolania. Žalobcovia sami priznávajú, že právny nárok na náhradu ušlého zisku musí byť posudzovaný v kontexte špecifických skutkových okolností a právnych okolností konkrétneho verejného obstarávania. Bola názoru, že súd prvej inštancie sa vo vzťahu k napadnutým výrokom vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami daného verejného obstarávania. Nesúhlasila so záverom žalobcov, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s ich argumentáciou (najmä replika zo dňa 14.10.2019) v konaní vo vzťahu k hypotetickosti ušlého zisku v podmienkach verejného obstarávania, resp. že by sa vyhol odpovedi a uspokojil sa s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.4.2018, sp. zn. 2 Cdo 72/2017, ktoré podľa názoru žalobcov sa týkalo diametrálne odlišného skutkového a právneho stavu. V tejto súvislosti uviedla, že v predmetnom prípade (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.4.2017, sp. zn. 2 Cdo 72/2017) sa jednalo o žalobu o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím žalovaného, pričom uchádzač bol síce vylúčený pre nespĺnenie podmienok účasti, avšak následne bolo súdom konštatované, že vylúčenie z tohto dôvodu nebolo dôvodné. Jednalo sa pritom o uchádzača, ktorý predložil najnižšiu ponuku. Predmetné verejné obstarávanie ani nebolo zrušené a verejný obstarávateľ uzavrel zmluvu s uchádzačom, ktorého vyhodnotil ako úspešného. Z uvedeného dôvodu sa vylúčený uchádzač domnieval, že jeho nárok na náhradu škody ako ušlý zisk je preukázaný, nakoľko verejný obstarávateľ by inak uzavrel zmluvu s ním. Najvyšší súd však dospel k záveru, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Uvedená argumentácia súdu vyplýva z toho, že proces verejného obstarávania pri použití verejnej súťaže

pozostáva z troch základných procesných štádií a v prípade, ak by aj bol uchádzač zaradený späť do procesu verejného obstarávania, nevedlo by to automaticky k uzavretiu zmluvy so žalobcom, keďže verejný obstarávateľ by musel opätovne vyhodnocovať ponuky z hľadiska splnenia podmienok účasti, z pohľadu požiadaviek na predmet zákazky a z pohľadu, či ponuková cena žalobcu nevykazuje znaky neobvykle nízkej ceny. Uchádzač, resp. jeho ponuka, môže byť vylúčená v ktoromkoľvek z týchto štádií verejného obstarávania. Uvedené skutočnosti preukazovali, že nárok na náhradu škody uplatnený uchádzačom bol výlučne hypotetický, nakoľko nebolo možné preukázať, že opätovným vyhodnotením ponúk by sa stal vylúčený uchádzač úspešným. Z uvedeného dôvodu bola toho názoru, že predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR je nanajvýš priliehavé, nakoľko žalobcovia sa domnievajú, že v prípade neexistencie nezákonného rozhodnutia by oni uzavreli zmluvu s verejným obstarávateľom. Ako však vyplýva z predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nepostačuje len domnienka žalobcov, že by v prípade neexistencie nezákonného rozhodnutia boli vyhodnotení ako úspešný uchádzač. Zdôraznila, že verejné obstarávanie bolo v štádiu vyhodnocovania ponúk podľa § 42 zákona o verejnom obstarávaní, čo znamená, že verejný obstarávateľ posudzoval splnenie požiadaviek na predmet zákazky jednotlivými uchádzačmi a návrh na plnenie jednotlivých kritérií, pričom ponuky sa vyhodnocovali na základe najnižšej ceny. Z tohto dôvodu mala za to, že aj v prípade, ak by sa proces verejného obstarávania vrátil do štádia vyhodnocovania ponúk, nevedlo by to automaticky k uzavretiu zmluvy so žalobcami, keďže verejný obstarávateľ by musel najskôr vyhodnocovať všetky predložené ponuky na základe stanovených kritérií a to najnižšej ceny. Cenová ponuka žalobcov bola najdrahšia a ani opätovné vyhodnotenie ponúk na základe stanovených kritérií by túto skutočnosť nezmenilo. Z uvedeného dôvodu je zrejmé, že priama príčinná súvislosť v tomto prípade nebola preukázaná, nakoľko existencia nezákonného rozhodnutia by bezprostredne nevedla k úspechu žalobcov v predmetnom verejnom obstarávaní. Domnienka o vylúčení uchádzačov z dôvodu nesplnenia požiadaviek na predmet zákazky, čím by sa teoreticky mohli žalobcovia stať úspešnými (tak ako uvádzajú, ako jediní splnili požiadavky na predmet zákazky a teda by ich ponuka ako jediná vylúčená nebola v predmetnom verejnom obstarávaní) je nepreukázateľná a vyslovene účelová a ničím nepodložená. Zároveň mala za to, že ak sa k niektorej skutočnosti namietanej žalobcami explicitne súd prvej inštancie nevyjadril, znamená to, že z pohľadu zákonnosti napadnutého rozhodnutia neboli relevantné, nakoľko súd nie je povinný sa takýmito skutočnosťami zaoberať (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29.2.2012, sp. zn. 2 Cdo 145/2011, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.6.2016, sp. zn. 3 Obdo 40/2015).

20. V súvislosti so súkromným znaleckým posudkom, č. 121/2019 zo dňa 9.8.2019 vypracovaným Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline opakovane poukázala na fakt, že v tomto prípade je irelevantný, nakoľko žalobcovia v konaní nepreukázali príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. V tejto súvislosti zároveň poukázala na fakt, že priama príčinná súvislosť musí byť nielen tvrdená (domnelá), ale musí byť aj bezpečne preukázaná. Poukázala tiež na stranu 8 znaleckého posudku, kde sa uvádza: „Hoci otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a následným neakceptovaním cenovej ponuky skupiny dodávateľov je skôr otázkou skutkovou, znalecký ústav považuje za správne takúto otázku nehodnotiť, ale naopak predpokladať (v rámci vymedzenia škodovej udalosti), že táto príčinná súvislosť bola daná.“

21. Žalobcovia v odvolacej replike zopakovali dôvody podaného odvolania, pričom mali za to, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku nereagoval práve na ich najhlavnejšie týkajúce sa otázky existencie príčinnej súvislosti (kauzálneho nexusu) vo vzťahu k ušlému zisku. Je teda zjavné, že ide o argumenty relevantné a významné z pohľadu merita konania o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z., lebo kauzálny nexus je jedným zo základných zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu, pričom neobstojí tvrdenie žalovanej vo vyjadrení, že argumentácia žalobcov o obligatórnom vylúčení ostatných uchádzačov je účelovým a ničím nepodloženým dohadom žalobcov. Z právoplatného rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314, ktorý zrušil rozhodnutia Úrade pre verejné obstarávanie pre nezákonnosť predsa možno jednoznačne odvodiť, že v ďalšom procese verejného obstarávania by muselo dôjsť k vylúčeniu ostatných uchádzačov, lebo títo protiprávnym spôsobom dodatočne menili svoje ponuky a dopustili sa tým porušenia § 42 zákona č. 25/2006 Z. z., čo bol napokon hlavný dôvod, pre ktorý Krajský súd v Bratislave vyhodnotil rozhodnutia žalovanej ako nezákonné a zrušil ich. Pokladali za zavádzajúce tvrdenie žalovanej vo vyjadrení, že ponuka žalobcov bola najdrahšia, pretože v celkovom kontexte prípadu nemožno prehliadnúť, že na rozdiel od ponúk iných uchádzačov ako jediná spĺňala kritéria zadané verejným obstarávateľom, pričom pri rešpektovaní zákona č. 25/2006 Z. z. a základných princípov verejného obstarávania by bola pri pravidelnom behu veci v súťaži reálne zvíťazila

a žalobcovia by získali zákazku a rozšírili svoje majetkové hodnoty (o tento zisk boli nezákonnými rozhodnutiami žalovanej ukrátení). Z uvedeného je evidentné, že nezákonné, netransparentné a diskriminačné rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie v procese verejného obstarávania, ktoré neskôr z dôvodu nezákonnosti zrušil Krajský súd v Bratislave, priamo ovplyvnili výsledky verejného obstarávania a v konečnom dôsledku spôsobili vznik škody na strane žalobcov. To značí, že medzi protiprávnym konaním žalovanej (nezákonnými rozhodnutiami) a škodou kvantifikovanou znaleckým posudku č. 121/2019 zo dňa 9.8.2019 existuje príčinná súvislosť. Okrajovo spomenuli aj fakt, že vo verejnom obstarávaní napokon zvíťazila špekulatívne podhodnotená ponuka poľskej spoločnosti URS Polska Sp. Z o.o., s ktorou verejný obstarávateľ uzavrel zmluvu, pričom zmluvná cena cca 3,9 mil. eur sa postupne 7x dodatkami navyšovala až na skoro dvojnásobnú sumu vyše 7 mil. eur a to ešte nemusí byť konečná cena. Za právne irelevantnú považujú citáciu žalovanej zo strany 8 znaleckého posudku, nakoľko z predmetnej citácie je zrejmé, že Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline ako znalecký ústav príčinnú súvislosť neskúmal a nehodnotil, ale predpokladal. Je tomu tak z dôvodu, že otázka existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonnými rozhodnutiami a vznikom ušlého zisku musí byť zodpovedaná súdom a nie znalcom. Nie je úlohou znalca nahrádzať súd a poskytovať stranám sporu odpovede právneho charakteru. Znalecký ústav teda postupoval správne, keď sa zamerlal na kvantifikáciu skutočnej škody a ušlého zisku, čo bolo jeho primárnou úlohou v zmysle časti I. bodu 1. znaleckého posudku.

22. Žalovaná v odvolacej duplike zotrvala na vyjadrení k odvolaniu a opätovne zdôraznila, že verejné obstarávanie bolo v štádiu vyhodnocovania ponúk podľa § 42 zákona o verejnom obstarávaní, čo znamená, že verejný obstarávateľ posudzoval splnenie požiadaviek na predmet zákazky jednotlivými uchádzačmi a návrh na plnenie jednotlivých kritérií, pričom ponuky sa vyhodnocovali na základe najnižšej ceny. Z tohto dôvodu mala naďalej za to, že aj v prípade, ak by sa proces verejného obstarávania vrátil do štádia vyhodnocovania ponúk, nevedlo by to automaticky k uzavretiu zmluvy so žalobcami, keďže verejný obstarávateľ by musel najskôr vyhodnocovať všetky predložené ponuky na základe stanovených kritérií a to najnižšej ceny; cenová ponuka žalobcov bola najdrahšia a ani opätovné vyhodnotenie ponúk na základe stanovených kritérií by túto skutočnosť nezmenilo. Je teda zrejmé, že priama príčinná súvislosť v tomto prípade nebola preukázaná, nakoľko existencia nezákonného rozhodnutia by bezprostredne nevedla k úspechu žalobcov v predmetnom verejnom obstarávaní. Domnienka žalobcov o vylúčení uchádzačov z dôvodu nesplnenia požiadaviek na predmet zákazky, čím by sa teoreticky mohli žalobcovia stať úspešným (tak ako uvádzajú žalobcovia, že ako jediní splnili požiadavky na predmet zákazky a teda by ich ponuka ako jediná vylúčená nebola v predmetnom verejnom obstarávaní), je nepreukázateľná, účelová a ničím nepodložená.

23. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 378, § 380 ods. 1

C. s. p.), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, prejednal odvolania žalobcov a žalovanej na pojednávaní konanom dňa 12.9.2023, na ktorom v potrebnom rozsahu zopakoval dokazovanie listinami, za súčasného splnenia podmienok podľa § 204

C. s. p. veta za bodkočiarkou; dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnutom vyhovujúcim výroku zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C. s. p.); súčasne dospel k záveru, že odvolanie žalobcov dôvodné nie je; rozhodnutie súdu prvej inštancie preto v napadnutých zamietajúcich výrokoch ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.).

24. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom do 28.2.2019 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

25. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

26. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná

odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

27. Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

28. Na ozrejmienie právnej stránky veci odvolací súd uvádza, že podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR (ďalej len „ústava“) spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy).

29. Nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je existencia rozhodnutia, ktorým v konkrétnej veci orgán verejnej moci aplikuje pravidlo právnej normy na ním posudzovaný prípad a rozhoduje tak o právach a povinnostiach individuálnych subjektov. Podľa § 6 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti štátu, aby bolo právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť vykonateľné rozhodnutie ako nezákonné zrušené či zmenené. Vznik zodpovednosti štátu teda predpokladá zistenie, že rozhodnutie bolo nezákonné a odstránenie (zrušenie) nezákonného rozhodnutia, lebo inak by súčasťou existenciou nezákonného rozhodnutia (bez zrušenia) a rozhodnutia priznávajúceho zodpovednostný nárok na základe jeho nezákonnosti dochádzalo k rozdielnemu posúdeniu tej istej otázky, čím by sa vytvoril nekonsolidovaný právny stav (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.5.2011, sp. zn. 6 Cdo 115/2010). Rozhodnutie vydané vo veci nezákonnosti rozhodnutia príslušným orgánom je pre súd rozhodujúci o náhrade škody záväzné (§ 6 ods.1 veta druhá zákona č. 514/2003 Z. z.), a tento súd musí vychádzať zo zistenia nezákonnosti príslušným orgánom, resp. musí sa držať jeho výroku, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné.

30. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. titulom nezákonného rozhodnutia. Súd prvej inštancie pri posudzovaní žalobcami uplatneného nároku mal za preukázané, že právoplatným rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314, bolo na základe správnej žaloby podanej žalobcom 1/ pre nezákonnosť zrušené rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 9.6.2014, č. XXXX-XXXX/XXXX-M. v spojení s prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 9.4.2014, č. XXXX-XXXX/XXXX/ON/XX, pričom toto rozhodnutie súdu je právoplatné; podmienku zrušenia rozhodnutia, ktorým prišlo ku vzniku škody pre jeho nezákonnosť mal preto za splnenú. Ďalšou podmienkou podania žaloby na súd podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je, aby pred podaním žaloby prebehlo predbežné prerokovanie nároku na základe písomnej žiadosti adresovanej príslušnému orgánu. Žalobcovia túto povinnosť splnili, žiadosť o prerokovanie bola doručená Úradu pre verejné obstarávanie 27.11.2018, ktorý na túto žiadosť nereagoval. Uvedené nebolo žalobcami ani žalovanou podanými odvolaniami spochybnené.

31. Predmetom odvolacieho prieskumu na základe odvolania žalovanej, bol vyhovujúci výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobcovi 1/ náhradu škody spočívajúcu v nákladoch právneho zastúpenia v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené. Súd prvej inštancie mal so žalobcom 1/ predložených faktúr a výpisov z účtov preukázané, že tento uhradil na základe Zmluvy o právnej pomoci zo dňa 5.2.2014 v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, spolu 23.500 eur bez DPH ako účelne vynaložené trovy konania (právneho zastúpenia), ktorú sumu uhradil svojmu právnomu zástupcovi v týchto konaniach. Pri posudzovaní účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia, súd prvej inštancie vychádzal z toho, že súčasťou trov konania sú trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Skonštatoval, že pri výpočte tarifnej odmeny podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. by mal vychádzať z hodnoty zákazky stanovenej v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a v takom prípade by bola výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 19.051,73 eura. Právny zástupca žalobcu 1/ si účtoval za poskytnutie právnej služby mesačne sumu 2.640 eur mesačne, bez ohľadu na počet úkonov právnej služby, preto právne zastúpenie v danom konaní považoval za vykonané účelne a dôvodne.

32. Žalovaná namietala, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi 1/ náhradu škody titulom trov právneho zastúpenia v rozpore so zákonom č. 514/2003 Z. z., ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, nakoľko výška odmeny advokáta sa určuje podľa vyhlášky o tarifnej odmene a to podľa počtu úkonov právnej pomoci; súd prvej inštancie sumu náhrady škody účelne vynaložených trov konania stanovil ako súčet paušálnej odmeny zaplatenej žalobcom 1/ právneho zástupcovi v rozhodnom období (od uzatvorenia zmluvy o poskytovaní právnych služieb 5.2.2014 do ukončenia konania, v ktorom bolo rozhodnutie úradu zrušené); žalobca 1/ v konaní nepreukázal, či vôbec a v akom rozsahu právny zástupca reálne každý mesiac uskutočnil nejaký právny úkon. Zároveň poukázala aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/138/2014-314 zo dňa 2.2.2017, ktorým bolo rozhodnutie úradu č. XXXX-XXXX/XXXX- M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu č. XXXX-XXXX/XXXX- D. zo dňa 9.4.2014 zrušené a podľa § 191 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. vec vrátená Úradu pre verejné obstarávanie na ďalšie konanie, a ktorým bolo žalobcovi 1/ priznané právo na úplnú náhradu trov konania, pričom súd prvej inštancie túto okolnosť v napadnutom rozhodnutí vôbec nevzal do úvahy a nevysporiadal sa ani s účelnosťou a dôvodnosťou vynaložených nákladov v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia vzhľadom na evidentnú existenciu dvoch právnych zástupcov. Napokon súd prvej inštancie nesprávne započítal do priznanej výšky náhrady škody aj faktúru č. XXXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX na sumu 15.000 eur, pretože túto sumu Advokátska L.. U. V., F..E..D.. fakturovala „nad rámec Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci“. Mala za to, že ak žalobca mal v úmysle požadovať náklady za právne zastúpenie ako náhradu škody, mal uviesť názov a počet úkonov právneho zastúpenia s tarifnou odmenou.

33. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Na vrub správnosti právneho posúdenia ide aj to, ak skutkové zistenia úplne alebo v podstatnej časti chýbajú alebo sú vnútorne rozporné (či už v relevantnej časti vo vzťahu medzi jednotlivými čiastkovými skutkovými zisteniami alebo vo vzťahu medzi niektorými pre rozhodnutie zásadne významným skutkovým zistením a záverom o skutkovom stave veci), prípadne vnútorná rozpornosť či absencia skutkového záveru, znemožňuje posúdiť správnosť prijatého záveru o právnej kvalifikácii takto zisteného „skutku“.

34. Z hypotézy právnej normy (§ 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.), ktorú súd prvej inštancie aplikoval na prejednanú vec vyplýva, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom. Základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak vyhláška neustanovuje inak (§ 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

35. Dôkazné bremeno spočíva v povinnosti tvrdiť a v povinnosti preukázať tvrdené skutočnosti. Povinnosť tvrdiť znamená povinnosť relevantne tvrdiť, t. j. uvádzať skutočnosti rozhodné z hľadiska hmotného práva. Vychádzajúc z hypotézy právnej normy, ktorá určuje rozsah dôkazného bremena na strane žalobcu 1/ vyplýva, že žalobca 1/ bol povinný žalobou uplatnený nárok na náhradu trov právneho zastúpenia odôvodniť tvrdením, že (i) v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, bol právne zastúpený, (ii) v súvislosti s právnym zastúpením v týchto konaniach účelne vynaložil hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, (iii) bol povinný identifikovať konkrétne úkony právnej služby, ktoré advokát vykonal jednak v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a jednak v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené. Tejto povinnosti tvrdiť (bremeno tvrdenia) zároveň zodpovedá povinnosť preukázať tvrdené skutočnosti. Identifikácia konkrétnych úkonov právnej služby poskytnutej advokátom v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, predstavuje tzv. rozhodujúce skutočnosti, ktoré sú nevyhnutným predpokladom posúdenia dôvodnosti podanej žaloby z hľadiska splnenia podmienok pre priznanie náhrady škody podľa § 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., keďže účelnosť vynaložených trov konania sa posudzuje podľa (i) hodnoty veci alebo

práva a (ii) podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak vyhláška č. 655/2004 Z. z. neustanovuje inak.

36. Žalobca 1/ podanú žalobu založil na tom skutkovom tvrdení, že: „Dňa 1.6.2012 doručila Národná diaľničná spoločnosť žalobcovi 1/ oznámenie o výsledku vyhodnotenia ponúk. Od tohto okamihu bol žalobca 1/ ako vedúci člen Skupiny dodávateľov, nútený využiť služby kvalifikovaného právneho poradcu - advokáta, a to v záujme ochrany práv Skupiny dodávateľov. Z uvedeného dôvodu uzavrel s Advokátska kancelária L.. V. U., F.. E.. D.. Zmluvu o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 4.6.2012 a Zmluvu o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 5.2.2014. Na základe uzavretých zmlúv o právnej pomoci advokátska kancelária poskytovala žalobcovi 1/ reprezentujúcemu celú skupinu dodávateľov právne služby pri revízijských postupoch pre zákazku „Činnosť stavebného dozoru pre projekt Y. Y. B.-C.“ a koncipovala všetky písomné podania (námietky, odvolania a pod.), ktoré žalobca 1/ zastupujúci skupinu dodávateľov adresoval Národnej diaľničnej spoločnosti a Úradu pre verejné obstarávanie až do vydania rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie číslo XXXX - XXXX/XXXX-M./XX zo dňa 9.6.2014. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie boli neskôr všeobecným súdom zrušené pre nezákonnosť a to aj z dôvodov namietaných žalobcom 1/ v konaniach podľa zákona č. 25/2006 Z. z., považuje za preukázané, že právne služby poskytované advokátskou kanceláriou L.. U. V. F..E..D.. boli účelne vynaložené so zámerom dosiahnutia nápravy nezákonnosti prítomnej v rozhodnutiach Úradu pre verejné obstarávanie, ktorá bola v ďalšom prieskume konštatovaná aj všeobecným súdom. V súvislosti s poskytovaním právnych služieb v konaniach podľa zákona č. 25/2006 Z. z. a následným spracovaním podkladov k príprave správnej žaloby, Advokátska kancelária L.. U. V. F..E..D.., vyfakturovala žalobcovi 1/ odplatu za poskytnuté právne služby v celkovej výške 37.500 eur s DPH, ktorú žalobca 1/ uhradil. Dôvodnosť a účelnosť poskytovaných právnych služieb, potvrdzuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1S/138/2014-314, zo dňa 2.2.2007, ktorým boli zrušené nezákonné rozhodnutia úradu pre verejné obstarávanie.“

37. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca 1/ hradil R. M. L.. U. V., F..E..D.. podľa Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 4.6.2012 za právnu a poradenskú službu pri revízijských postupoch pre zákazku „Činnosť stavebného dozoru pre projekt Y. Y. B. - C.“, zverejnenú vo Vestníku verejného obstarávania č. 49/2012 dňa 10.3.2012 pod značkou XXXXX/MMS, paušálnu odmenu 1.550 eur (bez DPH) a podľa Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 5.2.2014 paušálnu odmenu 2.200 eur (bez DPH) za každý mesiac.

38. Z obsahu faktúry Č.. XXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX vystavenej Advokátskou kanceláriou L.. U. V. F..E..D., na sumu 12.500 eur bez DPH vyplýva, že Advokátska kancelária L.. U. V., F..E..D.. fakturovala žalobcovi 1/ právne služby poskytnuté „nad rámec Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci za spracovanie podkladov a prípravu súdnej žaloby súvisiacej s uplatnením práv Vašej spoločnosti v projekte s názvom: Činnosť stavebného dozoru pre projekt Y. Y. B. C..“

39. Je zrejmé, že žalobca 1/ si ako skutočnú škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. uplatnil nárok na náhradu nákladov, ktoré vynaložil za právnu pomoc v konaní podľa zákona č. 25/2006 Z. z., ktoré vyplácal advokátovi mesačne, paušálne, za určité obdobie, na základe Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci a tiež nákladov za právnu pomoc, ktoré zaplatil Advokátskej kancelárii L.. U. V. F..E..D.. „nad rámec Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, za spracovanie podkladov k príprave správnej žaloby“ na základe faktúry Č.. XXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX. Ako však už bolo uvedené vyššie, zo znenia § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. explicitne vyplýva, že štát nie je povinný hradiť akékoľvek trovy konania, ktoré poškodenému vznikli v súvislosti s poskytovaním právnych služieb; nahrádzajú sa iba trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Tarifná odmena advokáta sa určuje (i) podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci a práva a (ii) podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal (§ 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Ak teda súd prvej inštancie žalobcovi 1/ priznal titulom náhrady trov právneho zastúpenia vynaložených žalobcom 1/ v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené celkom 23.500 eur ako účelne vynaložené trovy konania (právneho zastúpenia), ktoré zaplatil advokátovi na základe Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 5.12.2014, pričom vychádzal z toho, že pri výpočte tarifnej hodnoty by výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby bola 19.051,73 eur a právny zástupca žalobcu 1/ si účtoval za poskytnutie právnej služby mesačne sumu 2.640 eur bez ohľadu na počet úkonov právnej služby, je jeho rozhodnutie nesprávne, nakoľko nereflektuje na zákonnú

požiadavku posúdenia účelnosti vynaložených trov konania, ktorá je daná počtom reálne vykonaných úkonov právnej služby v tom - ktorom konaní a následného posúdenia hodnoty týchto konkrétnych úkonov k reálne vynaloženým trovám konania žalobcu 1/. Inak povedané, ak žalobca 1/ nielenže nepreukázal ale ani nešpecifikoval, aké konkrétne úkony právnej služby vykonala Advokátska kancelária L.. V. U. F.E..D.. v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, neobstojí záver súdu prvej inštancie, že žalobcovi patrí náhrada škody za účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia v sume 23.500 eur len preto, že výška tarifnej odmeny za inak jeden úkon právnej služby predstavuje 19.051,73 eura, čo je menej ako paušálne dohodnutá a žalobcom mesačne vyplácaná odmena 2.640 eur podľa Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 5.2.2014. Žalovaná teda opodstatnene namietala, že ak súd prvej inštancie priznal žalobcovi 1/ náhradu škody titulom trov právneho zastúpenia ako súčet paušálnej odmeny zaplatenej žalobcom 1/ právneho zástupcovi v rozhodnom období, pričom žalobca 1/ v konaní nepreukázal, či vôbec a v akom rozsahu reálne každý mesiac uskutočnil nejaký právny úkon, je jeho rozhodnutie nesprávne. Žalobca tým, že netvrdil a nepreukázal existenciu a počet konkrétnych úkonov právnej služby, ktoré Advokátska kancelária L.. U. V. F.E..D.. vykonala v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, nepreukázal zákonné predpoklady pre priznanie nároku na náhradu trov právneho zastúpenia podľa § 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Neobstojí potom ani tvrdenie žalobcu 1/, že zmluvne dojednaná odmena advokáta je výrazne nižšia v komparácii s tarifnou odmenou advokáta podľa sadzovníka vyhlášky č. 655/2004 Z. z., nakoľko pre komparáciu v danom prípade súd prvej inštancie nemal žiaden skutkový základ. Ak totižto úkony právnej služby neboli žalobcom 1/ špecifikované, nie je možné porovnať hodnotu konkrétneho úkonu vykonaného advokátom, resp. hodnotu určenú počtom vykonaných úkonov v tom - ktorom konaní, s reálne vynaloženými nákladmi žalobcu 1/. Súd prvej inštancie mal preto žalobu v tejto časti zamietnuť.

40. Odhliadnuc od uvedeného odvolací súd ďalej uvádza, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne aj z toho dôvodu, že súd prvej inštancie na jednej strane priznal žalobcovi 1/ 23.500 eur, ktoré uhradil Advokátskej kancelárii L.. U. V. F.E..D.. podľa Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 5.2.2014, avšak na strane druhej - ako správne namietala aj žalovaná - bez akéhokoľvek vlastného zdôvodnenia do tejto sumy pripočítal aj sumu 12.500 eur (bez DPH) ako odmenu vyplatenú advokátovi na základe faktúry Č.. XXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX, teda sumu, ktorú žalobca 1/ zaplatil Advokátskej kancelárii L.. U. V. F.E..D.. nad rámec odmeny podľa Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 5.2.2014, pričom podľa obsahu faktúry malo ísť fakturovanie odmeny za „spracovanie podkladov k príprave správnej žaloby“.

41. Ak by súd prvej inštancie správne aplikoval s § 18 ods. 1. ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a dôsledne by dbal na to, že účelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia sa posudzuje podľa tarifnej odmeny určenej tarifnou hodnotou veci vo vzťahu k počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, neprehliadol by, že žalovaná už vo vyjadrení k žalobe celkom dôvodne poukázala aj to, že rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 2.2.2017, č. k. 1S/I38/2014-314, ktorým bolo zrušené rozhodnutie úradu č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014 podľa § 191 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. vec vrátená Úradu pre verejné obstarávanie na ďalšie konanie, bolo žalobcovi 1/ podľa § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku priznané právo na úplnú náhradu trov konania a z tohto dôvodu nemôže byť žalobcovi 1/ priznaná ním vyčíslená náhrada nákladov právneho zastúpenia ako skutočná škoda. Túto podstatnú námietku žalovanej v priebehu konania na súde prvej inštancie žalobca 1/ ničím nespochybnil a ani sa k nej v priebehu konania nevyjadril. Samotná skutočnosť, či a kedy bolo následne súdom rozhodnuté o výške trov konania, je irelevantná.

42. Ak by súd prvej inštancie správne aplikoval s § 18 ods. 1. ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a dôsledne by dbal na to, že účelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia sa posudzuje podľa tarifnej odmeny určenej tarifnou hodnotou veci vo vzťahu k počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal v tom-ktorom konaní, neprehliadol by, že výška tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, t. j. v konaní podľa Správneho súdneho poriadku, je jedna šestina výpočtového základu (§ 11 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z. z.). Aj z uvedeného je zrejmé, že neobstojí záver súdu prvej inštancie založený na tom, že hodnota jedného úkonu právnej služby je 16.051,73 eura, keď nerozlišoval, či sa jedná o úkony vykonané v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané alebo o úkony v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené.

43. V súvislosti s uvedeným zároveň hodno zdôrazniť, že za účelne vynaložené trovy konania možno považovať, iba tie trovy konania, ktoré poškodený vynaložil na právne zastúpenie v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené. Poškodenému teda patrí náhrada účelne vynaložených hotových výdavkov a odmena za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta, podľa konkrétnych úkonov právnej služby vykonaných advokátom ako zástupcom poškodeného. Pre priznanie nároku na náhradu škody spočívajúcu v účelne vynaložených trovách právneho zastúpenia podľa zákona č. 514/2003 Z. z. preto nemohlo byť postačujúce, ak si žalobca 1/ nárok na náhradu trov právneho zastúpenia uplatnil iba s odkazom na Zmluvu o poskytovaní právnej pomoci uzavretej s Advokátskou kanceláriou L.. U. V., F..E..D., resp. s poukazom na to, že Advokátskej kancelárii L.. U. V., F..E..D.. na základe faktúry č. XXXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX vyplatil odmenu za poskytnutie právnych služieb „za spracovanie podkladov a prípravu súdnej žaloby...“. Vo svetle uvedeného totižto nemôže obstáť rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré priznáva žalobcovi 1/ nárok na náhradu škody spočívajúci v náhrade vynaložených trov právneho zastúpenia, ak žalobca 1/ netvrdil ani nepreukazoval existenciu právneho zastúpenia Advokátskou kanceláriou L.. U. V., F..E..D.. v uvedených konaniach. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že žalobca ani v podanej žalobe netvrdí, že v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, bol zastúpený Advokátskou kanceláriou L.. U. V. F..E..D.. Žalobca v podanej žalobe tvrdí iba to, že bol nútený využiť služby kvalifikovaného právneho poradcu - advokáta. Oprávnenie zastupovať žalobcu 1/ (splnomocnenie) v konaniach o revízných postupoch nevyplýva ani z obsahu Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 5.2.2014. Naopak z obsahu spisu vyplýva, že v konaní v ktorom, bolo nezákonné rozhodnutie vydané (konanie o revízných postupoch) žalobca 1/ nebol zastúpený žiadnym právnym zástupcom, preto mu nemohli vzniknúť trovy právneho zastúpenia v tomto konaní a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené bol žalobca 1/ zastúpený iným právnym zástupcom, pričom žalobcovi 1/ bolo priznané právo na úplnú náhradu trov konania.

44. Na uvedenom základe, po zhodnotení vecnej a právnej argumentácie žalovanej, ktorú odvolací súd považoval za v celom rozsahu dôvodnú, odvolací súd uzatvára, že pokiaľ súd prvej inštancie na jednej strane vychádzal z toho, že súčasťou trov konania sú trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta, pričom výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v danom prípade predstavuje 19.051,73 eura, avšak na strane druhej z odôvodnenia napadnutého rozsudku, ani z obsahu spisu nevyplýva, ktoré konkrétne úkony a či vôbec vykonala Advokátska kancelária L.. U. V. F..E..D.. v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané a v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, sú právne závery súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov právneho zastúpenia titulom náhrady škody v sume 23.500 eur určenej paušálne (bez ohľadu na počet úkonov právnej služby) a vyplatenej odmeny Advokátskej kancelárii L.. U. V. F..E..D.. podľa Zmluvy o poskytnutí právnej pomoci zo dňa 5.2.2014 a odmeny vyplatenej Advokátskej kancelárii L.. U. V. F..E..D., na základe faktúry č. XXXXXXXX K. Y. XX.X.XXXX nesprávne. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku zmenil (§ 388 C. s. p.) a žalobu žalobcu 1/ zamietol.

45. Predmetom odvolacieho prieskumu na podklade odvolania podaného žalobcami boli aj zamietajúce výroky, ktorými súd prvej inštancie vo zvyšnej časti zamietol žalobu žalobcu 1/ a v celom rozsahu zamietol žalobu žalobcu 2/.

46. Vo vzťahu k námietkam žalobcov v podanom odvolaní odvolací súd predovšetkým podotýka, že žalobcovia svoje námietky rámcovo vyjadrením nesúhlasu s posúdením nároku na náhradu škody, ktorý si uplatnili titulom ušlého zisku; žalobcovia ničím nespochybnili zamietnutie nároku na náhradu škody titulom tzv. straty príležitosti a žalobca 1/ tiež titulom náhrady trov právneho zastúpenia v sume 7.750 eur (podľa Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 4.6.2012), čím vymedzili rozsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu výlučne na posúdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie prijatých vo vzťahu k zamietnutiu nároku na náhradu škody uplatneného titulom ušlého zisku.

47. Žalobcovia sa náhrady ušlého zisku domáhali na tom skutkovom základe, že Úrad pre verejné obstarávanie ako správny orgán vykonávajúci štátnu správu a dohľad v oblasti verejného obstarávania sa v rámci svojho rozhodovania dopustil závažných pochybení a porušení predpisov o verejnom obstarávaní, ktoré mali za následok (i) zásadné ovplyvnenie výsledkov verejného obstarávania v neprospech skupiny dodávateľov, (ii) právoplatné zrušenie rozhodnutia č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo

dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014 všeobecnými súdmi z dôvodu nezákonnosti, (iii) spôsobenie škody skupine dodávateľov vrátane žalobcov, pretože nebyť protiprávneho konania Úradu pre verejné obstarávanie, mohli dôvodne očakávať, že by boli jediní úspešní vo verejnom obstarávaní, pretože na rozdiel od ostatných uchádzačov pri vypracovaní cenovej ponuky skupina dodávateľov ako jediná postupovala v súlade so súťažnými podkladmi a platnou legislatívou Slovenskej republiky. Úrad pre verejné obstarávanie ako ústredný orgán štátnej správy pre verejné obstarávanie disponuje účinnými právnymi nástrojmi, aplikáciou ktorých dosiahne nápravu protiprávnosti v procese verejného obstarávania. V danom verejnom obstarávaní žiaľ nebol zo strany Úradu pre verejné obstarávanie aplikovaný žiaden z efektívnych nástrojov v zmysle § 139 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. a neboli odstránené porušenia predpisov o verejnom obstarávaní, čo podstatne ovplyvnilo jeho priebeh, výsledok a spôsobilo žalobcom majetkovú ujmu (škodu).

48. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov v tejto žalobcami napadnutej časti (§ 387 ods. 2 C. s. p.). Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcov v odvolaní, ktoré v súhrne spochybňujú vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko má vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci, s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C. s. p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu a to s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k zamietnutiu žaloby o náhradu škody titulom nezákonného rozhodnutia v podobe ušlého zisku, založeného na tom, že (i) nárok žalobcov na ušlý zisk je hypotetický a nepreukázaný, (ii) nebola preukázaná podmienka príčinnej súvislosti medzi konaním Úradu pre verejné obstarávanie v konaní o verejnom obstarávaní (nezákonným rozhodnutím) a existenciou ušlého zisku na strane žalobcov. Argumentácia žalobcov v odvolaní preto nebola spôsobilá zmeniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené nové rozhodujúce skutočnosti, ktoré by mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie v prospech odvolateľov.

49. Na margo námietky žalobcov, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s ich podstatnou námietkou a síce, že v replike zo dňa 14.10.2019 argumentovali materiálnym poňatím právneho štátu, v podmienkach ktorého orgán verejnej moci (žalovaný), ktorý konal a rozhodoval v rozpore s právom na úkor jednotlivcov (žalobcov), musí zodpovedať za následky svojho protiprávneho konania, pričom možnosť žalobcov domáhať sa práva na náhradu ušlého zisku voči žalovanej nesmie byť z povahy veci len hypotetická, ale reálna, odvolací súd pripomína, že základným predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je daná, ak sú uvedené predpoklady splnené kumulatívne; ak nie je splnený čo i len jeden z predpokladov, nie je potrebné sa zaoberať otázkou splnenia ďalších predpokladov, pretože zodpovednosť štátu nie je daná.

50. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasne a zrozumiteľne uviedol, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314 konštatuje porušenie zákona zo strany Úradu pre verejné obstarávanie, avšak neuvádza, ktorí uchádzači spĺňali požiadavky a ktorí nie. Vrátenie verejnej súťaže do štádia, kde prišlo k porušeniu zákona, by nemalo automaticky za následok uzatvorenie zmluvy so žalobcami (a teda zabezpečenie zákazky a zisku), ale iba opätovné prehodnotenie ponúk všetkých uchádzačov. Súd prvej inštancie tiež správne poukázal aj na to, že náhrada škody titulom ušlého zisku, predstavuje škodu, ktorá bola spôsobená stratou samotnej zákazky, ktorá musí byť konkrétna a reálna na rozdiel od škody spôsobenej stratou príležitosti, ktorá má za cieľ nahradiť stratu príležitosti uzavrieť zmluvu o tejto zákazke [pozri rozsudok Súdu prvého stupňa (piata komora) z 21.5.2008, Belfass/Rada EÚ, T-495/04, bod 124 a rozsudok Všeobecného súdu (štvrtá komora) z 20.9.2021, Evropaiki Dynamiki/EIB, T- 461/08, bod 210]. Nárok na náhradu ušlého zisku v dôsledku straty zákazky preto nemôže byť založený na hypotetickom predpoklade žalobcov, že ak by Úrad pre verejné obstarávanie vyhovel ich námietkam, boli by ponuky ostatných uchádzačov vylúčené a ponuka žalobcov by bola vyhodnotená ako víťazná, ale na preukázanej skutočnosti vzniku právneho nároku na uzavretie zmluvy v súvislosti s výsledkom verejného obstarávania. Ak tomu tak nie je, je škoda spočívajúca v náhrade za ušlý zisk budúca, hypotetická a nie je skutočná, pričom v súdnej veci medzi konaním Úradu pre verejné obstarávanie (nezákonným rozhodnutím) a existenciou žalobcami tvrdeného ušlého zisku nie je daná ani príčinná súvislosť, ktorá musí byť priama a bezprostredná.

51. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. V dôsledku toho treba skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva.

52. V nadväznosti na uvedené odvolací súd na objasnenie právnej stránky veci uvádza, že na zabezpečenie práva uchádzačov na účinný prostriedok nápravy, Únia prostredníctvom Revíznej smernice č. 89/665/EHS (článok 1:1) uložila členským štátom povinnosť prijať opatrenia umožňujúce včasne a účinne preskúmať rozhodnutia verejných obstarávateľov, u ktorých sa predpokladá porušenie práva Únie v oblasti verejného obstarávania alebo vnútroštátne právo, ktorým sa právo Únie transponuje. Opatrenia, ktoré majú členské štáty prijať na dosiahnutie cieľov Revíznej smernice, sa uplatňujú v rôznych fázach procesu verejného obstarávania a majú rôznu podobu. Prvú skupinu tvoria opatrenia pred zadaním zákazky a ich cieľom je zabrániť zadaniu zákazky. Druhú skupinu predstavujú opatrenia po zadaní zákazky; tie majú potom za cieľ vyhlásiť existujúcu zmluvu za neplatnú alebo poskytnúť náhradu škody dotknutým stranám po podpise zmluvy. Dodržiavanie pravidiel verejného obstarávania je tak garantované administratívno-právnymi (prípadne trestno-právnymi) prostriedkami, avšak porušenie pravidiel verejného obstarávania má aj súkromnoprávne následky a je postihovateľné súkromnoprávnymi mechanizmami.

53. V procese verejného obstarávania, regulovaného v súdnej veci zákonom o verejnom obstarávaní č. 25/2006 Z. z. je základný mechanizmus administratívno-právnej ochrany označovaný ako revízny postup. Revízne postupy patria k prvej skupine opatrení a predstavujú také opatrenia, ktorých cieľom je - ako už bolo uvedené vyššie - zabrániť zadaniu zákazky. Patrí sem žiadosť o nápravu a dohľad nad verejným obstarávaním. Riešenie pochybení verejného obstarávateľa na základe žiadosti o nápravu, je v kompetencii samotného zadávateľa zákazky - verejného obstarávateľa. Podanie žiadosti o nápravu dotknutou osobou je podmienkou pre následné podanie námietok z jej strany. Podanie námietok rieši ďalej Úrad pre verejné obstarávanie v rámci vykonávania dohľadu nad dodržiavaním povinností verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby podľa § 7 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/25/20130630.html>> (ďalej len „kontrolovaný“); za týmto účelom prijíma sankcie, ktoré mu zákon v spojení s výkonom dohľadu umožňuje voči kontrolovaným subjektom prijať.

54. Sankcie, ktoré môže Úrad pre verejné obstarávanie v štádiu pred uzavretím zmluvy uložiť, sú odstupňované podľa závažnosti porušenia zákona. Podľa § 139 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. môže Úrad pre verejné obstarávanie v konaní o námietkach nariadiť kontrolovanému subjektu zrušiť použitý protiprávny postup [§ 139 ods. 2 písm. a)] alebo odstrániť protiprávny stav [§ 139 ods. 2 písm. b)]. Ide o najprísnejšie opatrenia, ktoré majú miesto tam, kde úrad v konaní o námietkach zistí, že postupom kontrolovaného pri zadávaní zákazky alebo jej časti bol porušený zákon a medzi porušením zákona a vyhodnotením ponúk alebo výberom záujemcov alebo uchádzačov je priama príčinná súvislosť.

55. Z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314, ktorým bolo rozhodnutie úradu č. XXXX-XXXX/XXXX- M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu č. XXXX-XXXX/XXXX- D. zo dňa 9.4.2014 zrušené a podľa § 191 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. vec vrátená Úradu pre verejné obstarávanie na ďalšie konanie, vyplýva, že Úrad pre verejné obstarávanie nesprávne posúdil námietky žalobcov, pretože podľa názoru súdu kontrolovaný (verejný obstarávateľ) porušil § 34 ods. 1, § 42 ods. 1, ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. Krajský súd mal za to, že už stanovené podmienky účasti v predmetnom verejnom obstarávaní boli v rozpore s § 9 zákona č. 25/2006 Z. z., a to hlavne s princípom transparentnosti verejného obstarávania, verejný obstarávateľ porušil § 34 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. pretože neúplne a nejednoznačne definoval opis predmetu zákazky, čím znemožnil uchádzačom vypracovať objektívne porovnateľné cenové ponuky na požadovaný predmet zákazky. Nejednoznačný opis predmetu zákazky má zároveň vplyv aj na spôsob ceny a nezabezpečuje výber ponuky na základe najnižšej ceny, ktorý by odrážal jeden zo

základných princípov verejného obstarávania, a to princíp hospodárnosti. Verejný obstarávateľ mal postupovať v súlade s § 42 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. a vylúčiť ponuky, ktoré nespĺňajú požiadavky na predmet zákazky uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v oznámení použitom ako výzva na súťaž a v súťažných podkladoch alebo náležitosti ponuky. Verejný obstarávateľ si taktiež nespĺnil povinnosť vyplývajúcu z rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie č. XXXX-XXXX/XXXX-XXXX-D. zo dňa 27.11.2012 spočívajúcu v potrebe skúmania reálnosti a primeranosti uchádzačmi predložených cenových ponúk zo všetkých relevantných hľadísk. Úrad pre verejné obstarávanie sa k tejto dôležitej skutočnosti v rozhodnutí č. XXXX-XXXX/XXXX-M. zo dňa 9.6.2014 a v prvostupňovom rozhodnutí č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 9.4.2014 vôbec nevyjadril a nezistil porušenie zákona, ktoré zásadne ovplyvnilo výsledok verejného obstarávania. Súd tiež konštatoval, že kontrolovaný (verejný obstarávateľ) následne po rozhodnutí Úradu pre verejné obstarávanie č. XXXX-XXXX/XXXX-D. zo dňa 27.11.2012 opätovne vyzval uchádzačov, ktorí nespĺňali požiadavky na predmet zákazky na dodatočné vysvetlenie ponúk; následne niektorí uchádzači vo svojich opätovných vysvetleniach zmenili výpočty odborníkov v predmetných kategóriách oproti vysvetleniam, ktoré podali v máji 2012, čo je v rozpore s § 42 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. podľa ktorého môže komisia písomne požiadať uchádzačov o vysvetlenie ponuky, ale vysvetlením nemôže dôjsť k jej zmene. Je zrejmé, že z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vyplývajú konkrétne zistenia porušenia zákona o verejnom obstarávaní verejným obstarávateľom, avšak ani rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314, neuvádza, ktorí uchádzači spĺňali požiadavky verejného obstarávania a ktorí nie. Preto aj keby Úrad pre verejné obstarávanie nariadil odstránenie protiprávneho stavu, vrátenie verejnej súťaže do štádia, kde prišlo k porušeniu zákona, by automaticky nemalo za následok uzatvorenie zmluvy so žalobcami. Hodno však dodať, že úrad disponoval aj možnosťou zrušiť použitý postup zadávania zákazky, nakoľko ako vyplýva z citovaného rozhodnutia, verejný obstarávateľ porušil aj § 34 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z., keď neúplne a nejednoznačne definoval opis predmetu zákazky, čím znemožnil (všetkým) uchádzačom vypracovať objektívne porovnateľné cenové ponuky na požadovaný predmet zákazky.

56. Z vyššie uvedeného zároveň rezonuje, že konkrétne zistené porušenia zákona o verejnom obstarávaní, ktoré mali alebo mohli mať priamy a bezprostredný vplyv na výsledok verejného obstarávania sa týkajú verejného obstarávateľa. V tejto súvislosti zároveň hodno zdôrazniť, že pokiaľ ide o škodu spôsobenú v podobe ušlého zisku, v príčinnej súvislosti s ňou môže byť iba také konkrétne porušenie zákona o verejnom obstarávaní, ktorého priamym dôsledkom je strata zákazky. Subjektom spôsobujúcim škodu/ujmu, ktorá je spojená s procesom výberu zmluvného partnera pri verejnom obstarávaní a so škodou v podobe ušlého zisku je potom zásadne verejný obstarávateľ. Preto iba konkrétne porušenie zákona verejným obstarávateľom môže byť priamou a bezprostrednou príčinou vzniku škody v podobe ušlého zisku (straty zákazky). Inak povedané, porušenie zákona Úradom pre verejné obstarávanie konštatované v rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2.2.2017, č. k. 1S/138/2014-314, ktorým bolo rozhodnutie úradu č. XXXX-XXXX/XXXX- M. zo dňa 9.6.2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu č. XXXX-XXXX/XXXX- D. zo dňa 9.4.2014 zrušené a podľa § 191 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. vec vrátená Úradu pre verejné obstarávanie na ďalšie konanie, nezakladá priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi zistenými porušeniami (nesprávnym posúdením námietok žalobcov) a vznikom škody v podobe ušlého zisku (straty konkrétnej zákazky). Porušenia zákona o verejnom obstarávaní, ktoré mohli ovplyvniť jeho výsledok (konkrétne porušenia § 34 ods. 1, § 42 ods. 1, ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z.), sa dopustil kontrolovaný (teda verejný obstarávateľ), čo zakladá jeho mimozmluvnú zodpovednosť, na základe ktorej sa poškodení uchádzači môžu domáhať náhrady škody podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o náhrade škody (k tomu pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.4.2015, sp. zn. 3 MCdo/40/2012, nález Ústavného súdu SR z 24.2.2016, sp. zn. II ÚS 637/2015).

57. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozhodnutia Súdneho dvora, ktorý pripomína, že príčinná súvislosť medzi konaním verejného obstarávateľa a uvádzanou škodou, je daná, ak škoda vyplýva dostatočne priamo z vytýkaného správania obstarávateľa, teda toto správanie musí byť rozhodujúcou príčinou ujmy (Evropaiki Dynamiki, bod 209). Poškodenému subjektu potom prislúcha predložiť dôkaz o takejto príčinnej súvislosti. Verejného obstarávateľa možno považovať za zodpovedného iba za takú škodu, ktorá dostatočne priamo vyplýva z jeho protiprávneho konania. Ak nie je splnená ktorákoľvek z uvedených podmienok, žaloba o náhradu škody bude neúspešná a musí sa zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné skúmať, či sú splnené ostatné dve podmienky. Z hľadiska kvalitatívnych požiadaviek na obsah žaloby na náhradu škody je dôležité nezabudnúť, že okrem obvyklých náležitostí by žaloba

mala obsahovať údaje, ktoré „umožňujú určiť konanie, ktoré žalobca verejnému obstarávateľovi vytýka, dôvody, na základe ktorých sa domnieva, že medzi týmto konaním a škodou, ktorú údajne utrpel, existuje príčinná súvislosť, ako aj charakter a rozsah tejto škody.“ (rozhodnutie Všeobecného súdu z 20.9.2011 vo veci Evropaiki Dynamiki, T-461/08). Súdny dvor vo svojich rozhodnutiach tiež zdôrazňuje, že škoda, za ktorú sa žiada náhrada v rámci žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť musí byť skutočná a určitá, pričom dôkazné bremeno o jej existencii a rozsahu musí spoľahlivo uniesť žalobca (rozsudok Súdneho dvora, zo 16.7.2009, C-481/07, vo veci SELEX Sistemi Integrati SpA); sudy v zásade nepriznávajú škodu, ktorá má iba hypotetický charakter. O takú škodu (ušlý zisk) ide najmä v prípadoch, keď verejný obstarávateľ má možnosť zrušiť verejné obstarávanie. Za takých okolností ani jeho prípadný protiprávny postup nemôže neúspešnému uchádzačovi spôsobiť škodu, nakoľko poškodený uchádzač nedokáže s ohľadom na možnosť obstarávateľa zrušiť súťaž, preukázať, že zákazku by určite bol získal, ak by obstarávateľ postupoval zákonne konformným spôsobom. Z rozhodnutia z 19.6.2003, C-315/01, „GAT/ÔSAG“, zároveň vyplýva, že nárok na náhradu škody môže účastníkovi prislúchať aj vtedy, ak by ku škode síce došlo tak či tak (aj keby nebol protiprávne vylúčený z procesu výberu), no stane sa tak z dôvodu iného porušenia pravidiel verejného obstarávania zadávateľom zákazky (napríklad, ak by bol uchádzač protiprávne vylúčený a súťaž by bola následne - tiež protiprávne - zrušená). Takýto názor je vyjadrením myšlienky, že zadávateľ zákazky sa nemôže odvolávať na svoje protiprávne konanie za účelom vyhnutia sa povinnosti nahradiť škodu.

58. Záverom odvolací súd uvádza, že zodpovednosť štátu (aj v prípade, ak by bola daná), má vždy subsidiárnu povahu (pozri tiež uznesenie Ústavného súdu SR z 13.6.2012, sp. zn. III. ÚS 225/2012-18) a náhrada škody z výkonu verejnej moci proti štátu (jeho prípadná zodpovednosť), nemá povahu všeobecného inštitútu, ktorý by ako jediný reparoval všetky potenciálne škody vzniknuté poškodenému subjektu. Nemožno preto pripustiť, aby sa poškodení domáhali náhrady škody priamo proti štátu bez toho, aby sa aspoň pokúsili vymôcť dlžné peniaze od toho, kto primárne za škodu zodpovedá (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.5.2020, sp. zn. 6 Cdo 184/2018). Uvedené znamená, že aj v prípade, ak by argumentácia žalobcov bola dôvodná a bola by daná zodpovednosť štátu za škodu spôsobnú nezákonným rozhodnutím v podobe ušlého zisku podľa zákona č. 514/2003 Z. z., tento nárok by nebolo možné žalobcom priznať, nakoľko žalobcovia si mohli škodu vzniknutú porušením zákona o verejnom obstarávaní uplatniť primárne podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o náhrade škody priamo proti verejnému obstarávateľovi.

59. A keďže žalobcovia v podanom odvolaní ďalej neuviedli žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázali nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v nimi napadnutom rozsahu, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; ďalšie odvolacie námietky žalobcov preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých zamietajúcich výrokoch ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

60. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcovi 1/ odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p.; o nároku na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcovi 2/ odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p.; odvolací súd žalovanej, ktorej by inak patril plný nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi 1/ a plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi 2/ náhradu trov konania nepriznal, nakoľko náhradu trov konania nežiadala priznať a žiadne preukázané trovy konania jej ani nevznikli (pozri R 72/2018).

61. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).